

Novice iz Moravške doline

Glasilo občine Moravče

2024

ŠTEVILKA 1
LETNIK XXV

Januar

Ime je dobil po rimskem bogu začetka in konca Janusu, ki je imel dva obraza – z enim je gledal naprej v prihodnost, z drugim pa nazaj v preteklost.

Prosinec

Ime je dobil po prosu, saj je bil to mesec, zaznamovan z lakoto. Proso je bilo nekoč simbol blaginje.

**Babice in dedki
v vrtcu** / str. 9

Mesec december slovi po svoji čarobnosti in povezanosti med ljudmi; na skupne delavnice so svoje babice in dedke povabili otroci in vzgojiteljice skupin Metulji in Mravljice.

**Jaslice, koledniki
in poprtnik** / str. 22

Ohranjanje bogate kulturne dediščine našega kraja v času okoli božiča razkriva bogastvo naših običajev. V tokratni številki razkrivamo: postavljanje jaslic po domovih in cerkvah, koledovanje po vaseh in poprtnik.

**Knjižnica semen
tudi v Moravčah**

/ str. 25
V Knjižnici Daneta Zajca uvajajo Knjižnico semen, ki je namenjena uporabnikom knjižnice in ljubiteljskim pridelovalcem zelenjave. Vabljeni na DNEVE ZBIRANJA domačih semen.

**Predstavljamo
mlado podjetnico
Lejo Cerar** / str. 32

Simpatična Moravčanka, ki svojo podjetniško pot vodi v svojem salonu v Domžalah. Poudarja: »Stremim h kvalitetni izvedbi tretmajev in k izdelkom visoke kakovosti.«

Februar

7

FEBRUAR
Sreda

Prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku
Občina Moravče
Kulturni dom Moravče
19.00

7

FEBRUAR
Sreda

Nočni pohod ob Rači
Turistično društvo Moravče
Zbirno mesto: Gasilski dom,
Krašče
18.00

10

FEBRUAR
Sobota

Pustna povorka z rajanjem maškar
Turistično društvo Moravče
Moravče, park
11.00

10

FEBRUAR
Sobota

3. državno tekmovanje v ocenjevanju krofov
Društvo podeželskih žena Moravče in Zveza kmetič Slovenije
Kulturni dom Moravče
9.00

12

FEBRUAR
Ponedeljek

Vpis v prvi razred za šolsko leto 2024/2025
Osnovna šola Jurija Vege
Osnovna šola Jurija Vege
16.30

14

FEBRUAR
Sreda

Otvoritev Knjižnice semen
Knjižnica Moravče
Knjižnica Moravče
18.00

Marec

3

MAREC
Nedelja

19. Pohod želja na Pivkelj turn
Društvo krajanov Dešen
Zbor: Planinski dom
13.00

14

MAREC
Četrtek

Predavanje za kmete: Zbirne vloge 2024 (več na str. 38)
Kmetijsko svetovalna služba Domžale
Kulturni dom Moravče
10.00

14

MAREC
Četrtek

Nočni pohod ob dnevu "PI" Po vegovi poti
Turistično društvo Moravče
Zbor: park, Moravče
18.30

14

MAREC
Četrtek

Nočni pohod ob dnevu "PI" Po vegovi poti
Turistično društvo Moravče
Zbor: park, Moravče
18.30

17

MAREC
Nedelja

35. Po nagelj na Limbarsko Goro
DK Limbarska Gora
Limbarska Gora
Od 9.00 dalje

15 - 31

MAREC

Vpis otrok v vrtec
OŠ Jurij Vega
Dostava vloge osebno
v tajništvu šole

23

MAREC
Sobota

Zbiranje starega papirja skavtska akcija po domovih
Skavti
Parkirišče pod cerkvijo
Od 9.00 dalje

22 - 29

MAREC
Sobota

Zbiranje starega papirja - lastna dostava
Skavti
Parkirišče pod cerkvijo

Maj

1

MAJ
Sreda

29. prvomajsko srečanje na športno rekreativnem igrišču – povorka starodobnikov, ŽIV ŽAV, glasba, ples
Društvo krajanov Spodnjega in Zgornjega Tuštanja
Cegunca
Od 10.30 dalje

Novice iz Moravške doline

JANUAR 2024
ŠTEVILKA 1
LETNIK XXV

Novice iz Moravške doline je informativno glasilo Občine Moravče, ki je tudi izdajateljica. ISSN 2536-4057. Izhaja predvidoma desetkrat letno in ga prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Sedež in naslov uredništva
Občina Moravče
Vegova ulica 9
1251 Moravče
01 724 71 40

E-poštni naslov
moravske.novice@moravce.si

Uredništvo
Novic iz Moravške doline:

Odgovorna urednica
Albina Močilnikar

Lektorica
Bernarda Mal

Likovni urednik in oblikovanje
mag. Blaž Slapar

Uredniški odbor
Irena Malovrh
Bojana Dorič
David Koprivšek
Klara Zupančič

Fotografija na naslovnici
Klara Zupančič

Tisk
SCHWARZ PRINT d.o.o.

Naklada
1880 izvodov

Rokovnik izhajanj, navodila za pisce prispevkov in cenik oglasnega prostora so objavljeni na spletni strani www.moravce.si.

Naslednja številka izide 28. marca. Prispevke za objavo pošljite na elektronski naslov moravske.novice@moravce.si. **Rok za oddajo je 6. marec.**

Pisci sami jamčijo za verodostojnost vsebine objav ter za avtorstvo besedil in slikovnega gradiva. Novice iz Moravške doline so vpisane v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 374.

dr. Milan Balažic
župan občine Moravče

V Moravčah gradimo dom starejših občanov

Drage občanke in občani Občine Moravče.

Ja, res je. Končno! 14. decembra smo s skromno slovesnostjo in ob udeležbi državnega sekretarja z Ministrstva za solidarno prihodnost dr. Luke Omladiča, poslanca in bivšega ministra Janeza Ciglerja Kralja, direktorice Doma starejših občanov Nataše Zalokar in drugih gostov obeležili **začetek gradnje Doma starejših občanov v Moravčah**. Prvi tedni potekajo v znamenju uvedbe v delo in podpisovanja pogodb med glavnim izvajalcem, podjetjem VG5 (to podjetje je gradilo tudi moravško šolo in športno dvorano) in podizvajalci. **Z direktorjem podjetja VG5 Mihom Brlanom sem se dogovoril, da imajo pri pridobivanju dela moravska podjetja prednost, saj že s svojo lokacijo lahko zagotavljajo ugodnejše ponudbe.**

Delavno v novo leto

Tudi dnevi okrog Božiča in novega leta so bili živahni. 20. decembra sem odprl nov vodovod in asfaltirano cesto na Čebulovni in Tomanovi poti v Moravčah. 27. decembra je sledil županov sprejem za naše duhovnike: udeležili so se ga moravški in peški župnik Kancijan Čižman, vrhpoljski župnik

Ivan Povšnar, upokojeni profesor Teološke fakultete dr. Bogdan Dolenc in naš – znova vatikanski »študent« – Vito Urbanija. 3. januarja smo s spominsko ploščico obeležili 110. obletnico prvega vodovoda v Moravški dolini, zgrajenega v Češnjicah. V pogovoru s predstavniki podjetja **Rune so mi ti zagotovili, da bodo letos dela na izgradnji optike nadaljevali s polno paro: na vzhodu občine končujejo z optiko v smeri Gore pri Pečah, večja dela pa se zdaj selijo v vasi v osrednjem delu občine okrog Moravč**. Nazadnje bomo na vrsti tisti, ki živimo na zahodu občine.

10. januarja se je znova sestal **Koordinacijski odbor Občine Moravče in podjetja Termit**. Na terenu smo si ogledali sanirano področje na Plesu in se dogovarjali o sanaciji odkopne jame Mošenik. Naslednji dan sem se srečal z vsemi **predsedniki in poveljniki moravških gasilskih društev in zveze**. Stopili smo skupaj in solidarno zagotovili sredstva za interventno nabavo nove **gasilske črpalke za Veliko vas**. Podobno solidarnost bomo morali pokazati tudi župani petih občin – solastnic Zdravstvenega doma Domžale, da bomo novega lahko začeli čim prej graditi. Na sestanku v Češnjicah sem opozoril, da bo treba tudi naši državi trdo povedati, da bo morala – če je tako pridna pri pobiranju visokih davkov – tudi sama finančno sodelovati pri tako velikih projektih, ne pa da v takšnih primerih občine pušča na cedilu.

Od spodaj navzgor

Občine so namreč kot človek: če hočemo, da je občina svobodna in suverena skupnost, potem mora imeti pravico do upravljanja same sebe, do poudarjene lokalne samouprave, do razpolaganja s svojo lastnino in prihodki, do svojih vrtcev, šol, zdravstvenega doma, pošte, banke, infrastrukture in tako naprej. Občina je ali lokalno avtonomna ali pa je samo nek malo vreden podaljšek vsemogočne centralizirane države. V Sloveniji je doslej veljalo načelo centralizacije in podrejenosti, medtem ko v, denimo, primerljivih Avstriji in Švici velja načelo omejevanja države, decentralizacije in svobodne lokalne samouprave, ki je tudi ustrezno finančno podkrepljena.

Slovenijo je treba reorganizirati tako, da bo življenje v njej boljše in svobodnejše, tega pa ne bo mogoče doseči brez okrepljene lokalne samouprave in močnih občin. Politična in gospodarska organizacija družbenega življenja zato ne sme več izhajati tako kot danes od zgoraj navzdol ter iz središča proti obodu, po načelu izsiljene enotnosti in centralizacije, temveč mora prihajati od spodaj, od ljudi, od občin. Če bi bilo temu tako, potem bi po-poplavna obnova v rokah občin tekla s polno paro; tako pa spremljamo neučinkovito mučenje države, ki hoče vse avtoritarno nadzirati iz Ljubljane.

Fotografija: Rok Močilnikar

Fotografija: Rok Močilnikar

Svobodna republika

Pri nas je sistem tak, da so občine vedno prešibke, da bi se lahko postavile po robu despotsko centraliziranemu pritisku drage države. Nasprotno bi moral temelj politične organizacije biti avtonomna občina, katere predstavniki so izvoljeni in odgovorni občanom. Nobena oblast ne bi smela imeti pravice vmešavanja v njeno notranje življenje, ravnanje in upravo. Država ni nič drugega od združbe avtonomnih občin, ki bi po tehtnem premisleku lahko oblikovale tudi pokrajine, vendar brez novega birokratskega aparata in samo kot obliko koordinacije med občinami na določenem zaokroženem ozemlju. Ker bi večino nalog upravljanja nase prevzele občine (in bi občani imeli vse pri roki), bi lahko obstoječe upravne enote mirne duše ukinili in tako pocenili državo.

Vsaka občina mora imeti pravico, da si sama kroji svojo usodo, določa svoj obstoj, se združuje ali razdružuje po lastni volji in potrebah. Če naj bi bila združitev občin v republiko resnična, plodna in močna, mora biti svobodna. Biti mora rezultat edine lokalnih, notranjih potreb, o katerih so zadnji sodnik občanke in občani določene občine. Načelo svobodne republike terja zavrnitev vsiljene in nadzorovane enotnosti – enotnost Slovenije lahko nastane le od spodaj, od občank in občanov, vaških skupnosti in mestnih četrti ter občin. Dokler nam vlada ustavno načelo absolutne suverenosti države, bomo žrtve prizorišča državne politike, polne lopovščin in ropa, podlosti in verolomstva, sramotnih pogodb in umazanih izdaj – z enim samim

izgovorom državnih predstavnikov v obliki raztegljive izjave: gre za »državni interes«!

Potrebujemo vaše skupnosti

Ker se zavzemam za človekove pravice občanov in občanov, za njihovo dostojanstvo in višjo kvaliteto življenja, svobodo in solidarnost, sem prepričan, da vsega naštetega ne bomo dosegli, dokler ne bomo omejili avtoritarni in pogoltni državni aparat, v katerem politično-upravna elita v glavnem skrbi le za lastne koristi. Razlike v lokalni samoupravi držav Evropske unije so v naslednjem: ponekod so delovna pooblastila občine širša, medtem ko je drugod več skupnih zadev prenesenih na pokrajinske in centralne oblasti. Toda v vseh državah EU imajo občine več pristojnosti kot v Sloveniji. Na kratko, jasno je, da občina o vseh svojih notranjih zadevah odloča sama, ne da bi zato potrebovala državna soglasja – že zato, ker občina večino zadev lahko opravi bolje kot država, ceneje kot država in bližje ljudem.

Vse pa se začne z idejo neposredne vaše demokracije, ki na slovenskem Ministrstvu za notranje zadeve seveda ni priljubljena; raje vztrajajo pri preživetem konceptu Kardeljevih krajevnih skupnosti, ki so se izkazale za še en zgrešen komunistični eksperiment. Krajevne skupnosti in občine kot komune sodijo na smetišče zgodovine. Evropsko lokalno demokracijo tvorijo v občino povezane vaše skupnosti ali mestne četrti. Šele tako svoboda, enakopravnost, solidarnost in razvoj ne bodo več prazne besede, temveč živa resničnost.

Nov vodovod in asfaltna cesta na Čebulovni in Tomanovi poti v Moravčah

Župan Občine Moravče dr. Milan Balažič je 20. decembra 2023 odprl nov vodovod in asfaltno cesto na Čebulovni in Tomanovi poti v Moravčah. Župan je v svojem kratkem nagovoru poudaril, da je s to pridobitvijo, ki jo je v mesecu dni izvedlo podjetje JKP Prodrik, zakrožena letošnja izjemno uspešna gradbena sezona, ki je imela dva vrhunca: zaključek gradnje prizidka k OŠ Jurija Vege in nove športne dvorane Primoža Peterke ter začetek gradnje Doma starejših občanov.

Napovedal je, da se tudi v prihodnjem letu obeta bogata gradbena sezona, v kateri bo največja občinska investicija izgradnja velike filtrske naprave, ki bo večjemu delu Moravške doline omogočila varno in stabilno oskrbo s pitno vodo.

Župan sprejel vršilca dolžnosti poveljnika civilne zaščite občine Moravče

Župan Občine Moravče dr. Milan Balažič je 8. januarja 2024 sprejel Janeza Klopčič, ki ga je zaradi bolniške odsotnosti poveljnika Civilne zaščite Darka Vavpetiča do nadaljnjega imenoval za vršilca dolžnosti poveljnika Civilne zaščite Občine Moravče. V pogovoru sta preverila delovanje Civilne zaščite in njenega štaba, da bi ta v primeru nuje lahko hitro in operativno deloval. Dogovorila sta se za tesno sodelovanje vseh komponent Civilne zaščite in komunikacijo, ki bo v primeru potrebe občanom in občanom učinkovito pomagala pri varovanju življenj, imetja in naravnega okolja.

Župan v Češnjicah odkril spominsko ploščico ob 110. obletnici prvega vodovoda v Moravški dolini

Župan Občine Moravče dr. Milan Balažič je 3. januarja 2024, v Češnjicah pri Moravčah odkril spominsko ploščico ob 110. obletnici prvega vodovoda v Moravški dolini.

Vodo iz novega vodovoda je leta 1913 dobilo šest domačij. Kako pomembna je bila ta pridobitev tudi širše, kaže na to tudi dejstvo, da je ta vodovod slavnostno odprl takratni slovenski narodni voditelj dr. Janez Evangelist Krek. Župan je svoj kratek nagovor zaključil z besedami, da bo Občina Moravče v skladu s to tradicijo letošnje leto še posebej veliko denarja namenila varni in stabilni oskrbi s pitno vodo, največja investicija pa bosta izgradnja filtrske naprave na Hribu nad Plesom in priključitev novega vodnega vira Ples 2.

Novemu Domu naproti

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: ALBINA MOČILNIKAR

Velik zanos in pričakovanja o končni izgradnji Doma upokojencev, ki smo ga napovedali že lani jeseni je pred samim dejanskim začetkom izkopa moral še malo zoreti. Vztrajnost, borbenost in ciljna usmerjenost našega župana, občinske uprave ter njihove širše ekipe je obrodilo sadove.

V četrtek, 14. decembra 2023, smo s skromno slovesnostjo obeležili začetek gradnje Doma starejših občanov. V svoji pozdravni besedi je župan **dr. Milan Balažič** povedal, da smo z obilico truda vsi skupaj le dočakali ta zgodovinski trenutek, ko se po več kot treh desetletjih prizadevanj pričanja z gradnjo tega dolgo pričakovanega objekta.

Preden se je zahvalil vsem, ki so pomagali na tej dolgi, trnovi poti je citiral znanega nemškega filozofa Georg Wilhelm Friedrich Hegla, ki je nekoč dejal: »Vsi veliki zgodovinski dogodki se morajo zgoditi dvakrat, prvič je to morda naključje, nekaj kar bi se lahko zgodilo, a se tudi ne bi, drugič ko se pa zgodi, pa je to zakon in je to resnica dogodka.« Da smo prišli do točke, ko lahko zakopljemo in začnemo z izgradnjo, velja velika zahvala ljudem, ki so na tej trnovi poti pomagali in skupaj z nami vztrajali: ekipi Ministrstva za solidarno prihodnost in predvsem sekretarju **dr. Luki Omladiču**, poslancu Državnega zbora RS **Janezu Cigler Kralju** in seveda ekipi občinske uprave, **dr. Ivanu Kendi** ter **Stanislavu Ravnikar**.

Županu so se v dobrih željah po čim prejšnji izgradnji pridružili tudi gostje: državni sekretar na Ministrstvu za solidarno prihodnost **dr. Luka Omladič**, poslanec Državnega zbora RS **Janez Cigler Kralj**, mag. **Nataša Zalokar**, direktorica Doma upokojencev, ter mag. **Varja Suhodolčan**, direktorica javnega zavoda Mestne Lekarne.

Začetek gradbenih del sta blagoslovila domača župnika **Kancijan Čizman** in **Ivan Povšnar**. »Nekaj je zgraditi hišo, drugo pa je, da ima ta hiša dušo in srce; kar mora imeti, da bodo naši starejši v tem domu preživeli kvalitetna zadnja leta svojega življenja. Tudi duhovniki se bomo trudili, da bomo tem ljudem prinašali tolažbo, veselje in predvsem odpirali razsežnost človeškega življenja. Ko človek dozori, gleda na življenje z drugačnimi očmi. Človek v starosti pride do modrosti

in življenjskih izkušenj, v katerih zasluti božjo ljubezen in skrivnostno poklicanost za večnost,« sta poudarila.

»Smo družba ki se hitreje stara kot primerljive družbe okoli nas, zato potrebujemo prostore in ekipe, ki bodo podprli starejše ljudi, da bodo lahko mirno preživeli jesen življenja. Dom upokojencev Domžale je lokacijsko stisnjen in s prizadevno lokalno ekipo v Moravčah smo našli možnost razbremenitve enote. Tekom priprave na izgradnjo nas je vodila srčna želja poskrbeti za ljudi, da jesen svojega življenja preživijo mirno in dostojno. Ta dom bo zagotovo prijeten dom mnogim tistim ki bi sicer ostali sami.«

Poslanec DZ RS
Janez Cigler Kralj

V decembrskih dneh so se na gradbišču začela uvajalna dela, z izkopom pa bo izvajalec VG5 začel takoj po novem letu.

Investitor gradnje je Dom upokojencev Domžale, glavni izvajalec del pa podjetje VG5, ki je gradilo tudi prizidek k Osnovni šoli Jurija Vege v Moravčah in novo športno dvorano. Predmet gradnje je novogradnja Doma starejših občanov Moravče z 79 ležišči, ki sestoji iz osnovnega objekta, zunanjih površin, namenjenih oskrbovancem, gospodarskega dvorišča, stranskega vhoda, majhne kapelice, vhodnega dela v glavno avlo, lekarne in parkirišča.

Novi zobozdravnik

O bveščamo vas, da je z januarjem pričel z delom nov zobozdravnik **Gregor Brajnik, dr. dent. med.**, ki sprejema tako otroke in mladih kot odrasle osebe. Prevzel je ambulanto dr. Marte Gerič in deluje v Zdravstveni postaji Moravče, Vegova 22, Moravče.

V kolikor bi se pacienti dr. Marte Gerič želeli opredeliti pri dr. Gregorju Brajniku, morajo podpisati pristopno izjavo. Odrasli pacienti se lahko poleg za dr. Brajnika opredelijo tudi pri dr. Tini Terčič in dr. Marku Kuzmanoskemu, otroci in mladostniki pa pri dr. Tanji Košmrli. Ti zobozdravniki delujejo v centralni zgradbi Zdravstvenega doma Domžale. Pristopno izjavo boste nato podpisali ob prvem pregledu.

Za pregled se lahko naročite na telefonski številki **(01) 7245 169** (odrasli) in **(01) 7245 159** (otroci in mladostniki), in sicer od ponedeljka do četrтка 08.00–16.00, petek 07.00–12.30 ali preko elektronske pošte:

narocanjezobna-odrasli@zd-domzale.si in
narocanjezobna-otroci@zd-domzale.si.

Tradicionalno druženje župana in predstavnikov verskih skupnosti občine Moravče

Župan Občine Moravče **dr. Milan Balažič** je tik pred novim letom sprejel predstavnike rimokatoliške Cerkve v občini: župnika Župnij Moravče in Peče **Kancijana Čižmana**, župnika Župnije Vrhpolje **Ivana Povšnarja**, upokojenega profesorja Teološke fakultete v Ljubljani **dr. Bogdana Dolenca** in študenta magistrskega študija dogmatične teologije na Papeški univerzi Gregoriana v Rimu **Vita Urbanijo**. Skupaj so visoko ocenili dosedanje medsebojno sodelovanje med Občino in Cerkvijo, ki je v dobrobit občanov in občanov Moravske doline. K takšnemu plodnemu sodelovanju na vseh področjih – od humanitarnega in drugih do obnove zgodovinskih spomenikov – so se v pogovoru zavezali tudi v prihodnjem letu. Župana sta na sprejemu spremljala podžupana **Ivan Vidic** in **dr. Jurij Kočar**.

Četrta seja koordinacijskega odbora občine Moravče in podjetja Termit s terenskim ogledom sanacije

Vsredo, 10. januarja 2024, se je na četrti redni seji sestal skupni Koordinacijski odbor Občine Moravče in podjetja Termit. Po končani seji, na kateri so člani odbora obravnavali skupno sodelovanje, se je odbor odpravil na teren. Na bivšem odkopnem področju Ples so si ogledali sanirano območje in se dogovorili o nadaljnjem poteku sanacije na območju odkopa Mošenik. S strani Občine Moravče sta sodelovala župan dr. Milan Balažic in podžupan dr. Jurij Kočar, s strani podjetja Termit pa predsednica Nadzornega odbora Martina Kovač ter tehnični direktor Roman Capuder.

Simbioza – druženje s starimi starši

BESEDILO in FOTO.: KLAVDIJA GORIŠEK

Mesec december slovi po svoji čarobnosti in povezanosti med ljudi; in takega smo imeli tudi v naši skupini »Metulji«. Še posebej pa smo si zapomnili druženje, ki smo ga izvedli

v dopoldanskem času in nanj povabili naše stare starše. Dedki, babice, mame in ati so se nam pridružili v vrtčevski telovadnici na ustvarjalnih delavnicah. Najprej smo zanje pripravili nastop, za katerega smo vadili kar nekaj časa. Nato

pa smo babice in dedke povabili k ustvarjanju; z veseljem smo skupaj zgrabili za čopiče, škarje, lepila in ustvarili čudovite izdelke. Ob koncu smo jim podarili okraske za smrečice, ki so nastali izpod naših rok. Čudovito dopoldne je bilo in še dolgo se ga bomo spominjali.

Župan obeležil 45-letnico izida znamenite knjige »Moravska dolina« Staneta Stražarja

Vsredo, 17. januarja 2024, je župan Občine Moravče dr. Milan Balažic s skromno slovesnostjo obeležil 45 let od izida znamenite knjige Staneta Stražarja »Moravska dolina. Življenje pod Limbarsko goro«.

Avtor na 877 straneh podrobno opisuje geografijo Moravske doline, njeno zgodovino in vojne, ljudsko izročilo, cerkveno stavbarstvo, šolstvo, društveno življenje, znamenite Moravčane, javno upravo in gospodarstvo. Knjiga je bila leta 1979 natisnjena ob 825-letnici prve omembe Moravske doline v pisanih virih, 750-letnici Moravč in 200-letnici osnovne šole v Moravčah.

Župan je v svojem nagovoru poudaril, da gre za izjemno bogato monografijo, kakršno je redko najti kjerkoli drugje po Sloveniji, saj je primerljiva z Valvasorjevo »Slavo vojvodine Kranjske«.

Babice in dedki v vrtcu

BESEDILO: KARMEN MIHELČIČ, FOTOGRAFIJE: JERNEJA IRŠIČ

V skupini Mravljice smo se odločili, da na obisk v naš vrtec povabimo babice in dedke naših otrok. Otroci so tako narisali vsak svojo babico in dedka, vzgojiteljice smo dodale besedilo in otroci so ta vabila odnesli domov. Tako, povabljeni so bili. Kaj pa sedaj? Ker smo jim želeli pripraviti še kakšno presenečenje, smo najprej pripravili kratek program za naš nastop.

Naredili smo »venček« deklamacij, pesmi in plesov ter pridno vadili vsak dan, da bo nastop za naše obiskovalce zares nekaj posebnega. Pripravili smo jim darila za spomin na druženje. Otroci so s pomočjo sukanca in šivanke izdelali okrasek smrečico iz filca – nizali so kroge iz filca, perlice in na koncu je nastala smrečica. Želeli smo jih tudi pogostiti, zato smo dan pred obiskom pekli piškote. Skupaj smo zamesili testo, potem pa so otroci valjali, oblikovali piškote s pomočjo modelčkov, jih položili na pekače ... Po igralnici in tudi v garderobi je slastno dišalo, tudi nam so se že cedile sline ... Ampak piškote smo pripravili za druženje, zato smo jih, pečene, zaprli v posode, kjer so nas počakali do naslednjega dne.

Na dan druženja smo v telovadnici vrtca pripravili vse potrebno – mize, stole, pripomočke in materiale za dejavnosti. Otroci so se postavili

za zaveso in se pripravili na nastop, vzgojiteljice pa so babice in dedke sprejele. Po pozdravu je sledil nastop – deklamacija Domovinska (A. Pogorelec Šenk), ljudska igra Kruh pečen, pesmi Cin cin cin (orig. Jingle Bells), Lučke (BQL) in zaplesali Ljudsko Preljuba mi soseda. Po nastopu je sledilo druženje ob delavnicah. Otroci so skupaj s starimi starši izdelovali svečnike, voščilnice in smrečice iz kartona. Druženje je potekalo ob praznični glasbi z vonjem po piškotih, čaju in kavi. Ob ustvarjanju je potekal sproščen pogovor, videli smo nasmejane obraze, občutiti je bilo sproščenost, veselje in hvaležnost. Ob odhodu babic in dedkov otroci niso pozabili na darila, ki so jih izdelovali prejšnje dni v vrtcu. Stari starši so odhajali zadovoljni in veseli, mi pa smo nato zavihali rokave, vse pospravili in se srečni vrnili nazaj v igralnico.

Druženje je bilo prijetno, sproščeno in iskreno, hvaležnost in veselje sta se odražala tako na obrazih starih staršev, kot tudi na obrazih naših otrok.

Še enkrat se zahvaljujemo vsem, ki ste nas obiskali na ta prav poseben dan.

Otroci skupine Mravljice s Karmen, Jernejo in Barbaro

December na POŠ Vrhpolje

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: ANDREJA BALON

Pa smo končno za seboj pustili staro leto. Vrhpoljci smo se od njega poslovili, kot se šika. December je pester mesec in na podružnični šoli se ga lotimo z veliko vneto.

Že čisto na začetku meseca je naša dramska skupina pod vodstvom učiteljice Tine Kočevar odigrala svojo čudovito predstavo Zvezdica Zaspanka. V gasilskem domu na Vrhpoljah so razveselili najmlajše, ki jih je nato obdaril še sveti Miklavž. Kakšno veselje! Še parkeljni so bili nad predstavo

(in malo tudi nad Miklavžem) čisto očarani!

Na miklavževanje nismo pozabili niti v šoli – učenci OPB so z učiteljicama Zdenko Wicher in Ano Kovač pekli sladke parkeljne. Naši učenci postajajo pravi pekovski mojstri!

Za nami je tudi čudovit novoletni koncert. Na prireditvi v Moravčah so nastopali prav vsi šolski zbori in seveda tam niso manjkale niti Pojoče čebelice. Vrhpoljski pevci so na koncertu nastopali pod mentorstvom učiteljice Barbare Fale. Pojoče čebelice so moravški zrak ogrevale tudi na praznični tržnici. Ponovno jih je spremljala tudi Zvezdica Zaspanka z vso svojo nebesno družino. Da ne boste mislili, da samo prepevamo in se zabavamo. Ah ne, z vso resnostjo smo v decembru obeležili rojstni dan našega največjega pesnika in se pomerili v tekmovalju v lepem pisu, ki smo ga poimenovali Prešernovo pero. Učenci so se res potrudili. A na razglasitev najboljših bo treba še malo počakati.

Seveda pa smo si december vsak dan pobarvali malo drugače. Za to je tradicionalno poskrbel decembrski dobrovoljnik – naš alternativni koledar, ki vsak dan zapove kaj drugega. Tako smo med drugim poslušali glasbene želje, imeli dan brez zvezka in domače naloge, si ogledali kakšno božično risanko in si ves mesec dopisovali preko novoletne pošte. Še Božiček se je ustavil pri nas! Tako lušno nam je bilo, da skoraj nismo hoteli na počitnice.

Zdaj pa je tu novo leto z novimi izzivi in priložnostmi. Želimo vam, da boste kos vsem morebitnim preizkušnjam, predvsem pa naj vam novo leto prinese obilo zdravja, veselja, lahkotnosti in vsega, po čemer sami najbolj hrepenite.

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: VANDA URBANIJA, mentorica planinskega krožka

V prazničnem decembru so se mladi planinci Osnovne šole Jurija Vege sprehodili po pravljичno osvetljenemu Arboretumu in se povzpeli na Rašico.

V petek, 8. decembra, smo se odločili, da obiščemo in se sprehodimo med lučkami v parku Arboretum. Z lučkami osvetljena označena pot nas je vodila po parku, ki nas je pripeljala tudi do pravljичnega mesta, kjer nas je v praznični sobi pričakal Božiček s pravljico. Ker je bilo kar malce hladno, smo se ustavili ob stojnicah, se pogreli ob ognju in se posladkali s slastno vročo čokolado. Pot nas je vodila tudi mimo lično izdelanih jaslic, slapu, tunelov, francoskega vrta, drevoreda ... do informativne točke, kjer smo naš praljični potep zaključili.

V soboto, 16. decembra, smo se v hladnem vendar sončnem jutru zbrali pri gradu Jable. Učiteljica Vanda nas je nagovorila in nam povedala nekaj zanimivosti iz preteklosti in sedanjoti gradu. Na kratko nam je predstavila tudi pot, po kateri smo se povzpeli na Rašico. V spremstvu dveh vodnikov in starša nas je označena pot vodila skozi gozd do naselja Spodnje Dobeno. Do naselja Zgornje Dobeno smo se vzpenjali delno po glavni cesti, delno po nadelanih stezah ob robu gozda. Od tu dalje nas je markirana pot vodila skozi gozd do planinske kočice na Rašici. Vsi prisotni smo se povzpeli tudi na stolp, kjer se nam je odprl pogled na Julijske Alpe s Triglavom, Kamniške Alpe, Šmarno goro, Limbarsko goro, Ljubljano ... Seveda smo se ustavili tudi ob orodjih (napravah) in preizkusili svojo moč in gibčnost telesa.

Dobro razpoloženi, zadovoljni in nasmejani smo se vračali po drugi poti do izhodišča, kjer so nas že čakali starši. Ponosni smo, ker smo se vsi povzpeli na stolp, da je pogum premagal strah.

S pesmijo v praznične dni

Novoletni koncert pevskih zborov OŠ Jurija Vege Moravče

»Glasba, to je jezik, ki ga razume vsak ...«

BESEDILO: SIMONA VIDIC, FOTOGRAFIJE: MARTINA RAZORŠEK

Vtorek, 12. decembra 2023, zvečer je na Osnovni šoli Jurija Vege potekal tradicionalni novoletni koncert pevskih zborov, tokrat prvič v novi dvorani Primoža Peterke. Obiskovalce je v športni dvorani pričakalo pravo decembrsko vzdušje, glasba pa je bila tista, ki je prisotne ponesla v božični čas, svet snežakov, snežink, angelov, jelenčka Rudolfa, Božička in dedka Mraza ter zimskih radosti.

Vznemirjenje pred prireditvijo je bilo veliko. Treba je bilo pripraviti dvorano, poskrbeti za okrasitev, ozvočenje, osvetlitev in še kaj ... Izzivov je bilo res veliko. Toda vse skrbi so bile odveč. Ko je okrog 350 gledalcev napolnilo tribune in sedeže v praznično okrašeni dvorani in se je novoletni koncert s prvimi takti pesmi Jingle Bells začel, je glavno vlogo prevzela glasba.

Koncert sta povezovali učenki **Ana Vavpetič** in **Bina Mlekuž**. Po uvodnem nagovoru sta pred mikrofonom povabili ravnateljico **Suzano Cvirn Guček**, ki je poudarila, da je glasba tista, ki nas povezuje. Vsem obiskovalcem je zaželela lep večer in nadaljevanje decembrskega dogajanja. Nato so sledili nastopi vseh zborčkov matične šole in podružnične šole, pri čemer je sodelovalo skoraj 200 učencev.

Koncert je začel Mali zborček pod vodstvom **Barbare Fale**, ki je v pesmih prepeval o prvem snegu, pojočih snežakih in jelenčku Rudolfu. Program je nadaljeval Otroški pevski zbor z zborovodkinjo **Nastjo Grad**, ki je zapel pesmi Moja tiha želja, Skupaj z mano poj, Želimo vam srečen praznik, skupaj s Pojočimi čebelicami iz Podružnične šole Vrhpolje pa še Sankaško polko, ki je dvignila občinstvo na noge. Zborček Pojoče čebelice je nadaljeval s pesmimi Snežinke, Zimsko veselje in Za božič kot otrok, potem je bil na vrsti še Mladinski pevski zbor s pesmimi *Santa Claus Is Coming To Town*, *Preproga božičnega dne* in *Cel svet imaš na dlani*.

Letošnji novoletni koncert je znova pokazal, kako dobri pevci in glasbeniki so učenci moravške šole. Svoje delo so odlično opravile tudi solistke **Katarina Grad** na klavirju, **Laura Pukl** na flauti, **Neža Fale** na violini in **Anja Pirnat** na flauti ter pevka **Sara Cerar**. Zlasti je obiskovalce koncerta navdušila glasbena točka z lončki (*The Cup Song*), ki so jo skupaj izvedli učenci izbirnega predmeta Ansambelska igra in pevci Mladinskega pevskega zbora. Praznična prireditev se je zaključila s pesmijo Feliz Navidad in z željami po lepih praznikih. Ura dobre glasbe in druženja je tako minila, kot bi mignil.

Vsem sodelujočim gre zahvala za odlično opravljeno delo in vložen trud, predvsem zborovodkinjama Barbari Fale in Nastji Grad ter pianistu Tomažu Pirnatu, koordinatorki Andreji Vavpetič, Gregorju Ivanšku za ozvočenje, Joži Zaveršnik za okrasitev dvorane in Andreji Balon za vezno besedilo.

Začeli smo z verzom iz pesmi *Skupaj z mano poj*, naj se z verzom tudi konča: »Glasba, to je jezik, ki ga razume vsak, skupaj z mano glasba je vodnica, k miru vodi naš korak.«

Zimska šola v naravi za učence 6. razredov

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: META ŠKERLAJAJ

Visoko na pobočju Pohorja, tik pod Velikim vrhom, stoji cerkev sv. Treh kraljev, priljubljen cilj planincev iz okolice Slovenske Bistrice. Ob cerkvi so postavili Štuhcev dom, danes družinski hotel Jakec, kjer je okoli nje zraslo tudi manjše smučarsko središče. V njem smo učitelji in učenci 6. razredov uživali v zimski šoli v naravi 18.–22. 12. 2023. Prepustili smo se prijaznim gostiteljem, ki so nas vedno pozdravili s toplim nasmehom, postregli z dobro hrano, nam nudili lepe, tople sobe ter nam vedno priskočili na pomoč, ko smo jo potrebovali.

Več kot polovica učencev je v tem tednu iz čistih začetnikov napredovala v prave smučarje, ostali pa so svoje znanje še nadgradili. Na smučišču ni bilo gneče, tako da so bili pogoji za delo in zabavo na snegu res več kot odlični. Navkljub siceršnjemu pomanjkanju snega je bila proga odlična.

Poleg smučanja in pridobivanja smučarskega znanja so učenci uživali tudi na nočnem pohodu z baklami, nočnem nogometu, kepanju, igranju na snegu, v pogovorih, druženju, izdelovanju tangramov, pantomimi, bovlingu, družabnih igrar. Spoznali so zimske športe, discipline alpskega smučanja ter vse skupaj vsak dan zapisovali v svoje dnevnike. Vsako jutro so tudi pospravili svoje sobe ter pospravljali jedilnico po vsakem obroku.

Vse skupaj smo proslavili v četrtek, na zaključnem večeru, ko so učenci po sobah predstavili svoje zabavne, plesne, pevske, čarodejske točke in po zasluženem plesu v pižamah utrujeni in polni pričakovanj odšli še na zadnji nočni počitek, preden so v petek popoldan nasmejanih obrazov in polni novih vtisov zopet stisnili svoje starše v objem.

Zimsko šolo v naravi so finančno podprli tudi Občina Moravče, Termit d.d. in Zavarovalnica Sava, za kar se jim iskreno zahvaljujemo.

Učitelji zimske šole v naravi čestitamo vsem učencem za izkazane veščine na belih strminah, vsem občanom pa želimo srečno, zdravo in aktivno novo leto 2024!

Urejen in saniran ribnik 1 v Moravčah

BESEDILO in FOTOGRAFIJI: ANDREJ ČRV, predsednik odbora

Ribiška družina
Bistrica Domžale
Odbor Moravče

Ribiška družina Domžale – odbor Moravče je v začetku leta 2023 začela s sanacijo in ureditvijo ribnika 1 v Moravčah. Ker nam je vso pomlad nagajalo slabo vreme, se je postopek sanacijskih del zavlekel do meseca septembra. Na koncu meseca so bila dokončana še zadnja dela in zatrtitev zemljine. Končna otvoritev ribnika je bila 22. novembra 2023. Otvoritve so se udeležili župan Občine Moravče dr. Milan Balažic, izvajalec del g. Avbelj s sodelavci, vodstvo ribiške družine in člani odbora Moravče. Z omenjeno sanacijo smo zaustavili erozijo ribnika, ki je že konkretno načela gozdni del, kjer se je v ribnik posulo za cca. dva metra zemljine.

Ribiška družina Domžale – odbor Moravče se zahvaljuje vsem mejašem, ki so nam dovolili izvedbo sanacije, vodstvu ribiške družine za posluh ureditve tega problema in občini Moravče za pripravljenost in financiranje dela računa.

Razumeti moramo, da je potrebno tako sodelovanje med vsemi akterji ne glede na to, da odbor Moravče spada v RD Domžale. Vse kar bomo ustvarili skupaj, bo ostalo našim zanamcem. Plav lepo je videti, kako otroci naše doline hodijo na sprehode ob urejenih ribnikih in se tam igrajo.

Zahvala tudi vsem članom odbora Moravče za opravljeno delo v minulem letu, kjer smo opravili 970 prostovoljnih ur dela na in ob ribnikih. Dober prijem!

Limbarjev božični koncert na dan samostojnosti in enotnosti

BESEDILO: MARIJA LAVRAČ, FOTOGRAFIJE: MARTIN CAPUDER

Izbrane znane slovenske božične pesmi so poslušalce s svojo melodičnostjo in odlično izvedbo solističnih nastopov naših pevk in pevcev globoko ganile.

Osrednje sporočilo božičnega koncerta so bile misli in zgodbe o jaslicah, ki jih je prvi postavil sv. Frančišek Asiški v Greccio (Italija). Ob praznovanju 800-letnice postavitve prvih jaslic je zgodbe zbral Alojzij Štefan, bral pa Tadej Uršič.

Koncert smo sklenili z voščilom in nagovorom predsednice KID Limbar Elizabete Pirnat in pesmijo Sveta noč, ki smo jo skupaj zapeli vsi nastopajoči.

V Moravčah se je v torek, 26. decembra 2023, v cerkvi odvijal Limbarjev 28. tradicionalni božični koncert. Pevke in pevci otroškega in komornega zbora Limbar smo letos prepevali ob spremljavi citer, ki jih je igral znani citrarski mojster Tomaž Plahutnik. V uvodu so se predstavili otroci, ki prepevajo v otroškem zboru Limbar pod vodstvom Elizabete Pirnat in Patricije Štefan. Zapeli so venček slovenskih božičnih pesmi ter pesem Z roko v roki za mir, ki jo je na klavirju spremljal Blaž Pirnat. Otroški zbor nas je razveselil s prijetnim nastopom in čudovitim petjem.

V domovinskem delu koncerta smo vsi nastopajoči zapeli znano pesem Moja Dežela (priredba Tomaž Pirnat, klavirska spremljava Blaž Pirnat), nato pa medse povabili slavnostnega govornika gospoda Sandija Curka, dobitnika

prestižne nagrade Evropskega parlamenta, Državljan Evrope 2023. V svojem nagovoru nas je ob dnevu samostojnosti in enotnosti med drugim opomnil na pomanjkanje enotnosti v naši državi še posebej v zadnjem obdobju ter tudi s primeri osvetlil pomen tega praznika.

V nadaljevanju je ob milozvočnem zvenu citer prepeval Komorni zbor Limbar pod vodstvom Tomaža Pirnata.

Peplast – novi prostori za novi zagon

Peplast, d. o. o. je podjetje iz Moravč, ki ga že vrsto let uspešno vodi naš soobčan Branko Peterka. Po dveh desetletjih obstoja se je podjetje januarja letos preselilo na novo lokacijo. Razstavn salon, pisarne, skladišče ter večji del proizvodnje se nahajajo v sodobno prenovljeni poslovni stavbi na Marokovi ulici 3.

Fotoreportaža odprtja in intervju z Brankom o razvoju Peplasta ter o življenjskih lekcijah, ki jih je preko tega pridobil, bosta objavljena v naslednji številki Novic.

Uredništvo mu želi, da bi se sveže poglavje njegove podjetniške poti zapisalo z najlepšimi črkami.

Brez prazničnih doživetij in druženja bi bil december v Moravčah zares pust!

BESEDILO: DANICA JANČAR, FOTOGRAFIJE: BOJANA DORIČ, ALBINA MOČILNIKAR

VESELI
DECEMBER
2024

To se ne sme zgoditi, smo dejali v Turističnem društvu in ob finančni podpori Občine Moravče izpeljali tridnevno prireditev za naše najmlajše in za mlade po srcu.

Na stojnicah tradicionalne praznične tržnice so se predstavili večinoma domači ponudniki in društva z izdelki za praznike in obdarovanja. Pri »jurčku« so za žejne obiskovalce skrbeli mladi Nogometnega društva Termit, pri starem »šporhetu« pa ste se lahko pogreli in poklepetali s prijatelji.

Sreda, 20. decembra je bila prvi dan prireditve, ko se je v Moravčah najprej ustavil **Božiček** in v Knjižnici presenetil otroke z božično pravljico Nekoč, neke ... in z darili.

Za prvi nastop zunaj na prireditvenem prostoru so bile Mažoretke gotovo najboljša izbira. **Mažoretke** Cici skupine z Laro Nemec in starejše z Lauro Kalšek so pričarale pravo praznično, veselo in barvito vzdušje.

Nato je sledil program **POŠ Vrhpolje**. Začelo se je s pravim malim koncertom veselih **Pojočih čebelic** z zborovodkinjo Barbaro Fale. Med glasbenim premorem so se otroci s starši preselili v dvorano KD, kjer

jih je sprejela **Zvezdica zaspanka**, igrice učencev 3., 4. in 5. razreda, ki so jo pripravili z mentorico Tino Kočvar. Vse je očarala zvezdica, ki jo je boter Mesec poslal na Zemljo delat dobra dela.

V zaključnem delu večera so se s pestrim programom izkazali pevci, ki so mladi po srcu. To je **Upokojski pevski zbor Moravče** pod vodstvom Milana Kokalja.

V četrtek, 21. decembra, je bil program najbolj pester.

Brez **Pihalne godbe** v Moravčah ne mine nobena večja prireditev! Tako je bilo tudi tokrat. Njihov nastop je prinesel veselo, a obenem slovesno vzdušje. S

Nato se je na odru razvrstila četica **Malega zborčka** in zapela najlepše praznične otroške pesmice in bila uspešna pri klicanju **dedka Mraza**, ki se je nenadoma v spremstvu snežink, pripeljal izza ovinka na lepi svetleči se kočiji, ki sta jo vlekla dva lepo okrašena

Turistično društvo se zahvaljuje vsem, ki so skrbeli za potek prireditve, predsedniku Sebastijanu Kovačiču za organizacijo, Občini Moravče in županu za finančno pomoč in vsem nastopajočim, ker brez njih Veselega decembra ne bi moglo biti.

prazničnimi melodijami so godbeniki vsem zaželeli lepe praznike in srečo v letu 2024.

Ta večer je program oblikovala OŠ Jurija Vege: z ljudskimi pesmimi, plesi in igrami so se izkazali otroci **Otroške folklorne skupine Lilije**, ki jih vodita Karmen Mihelčič in Gregor Klopčič s harmoniko. Vesele praznike in srečo so prišli s pravim koncertom zaželet mladi pevci **Otroškega in Mladinskega pevskega zbora OŠ J. Vege** z zborovodkinjo **Nastjo Grad**. V dvorani KD so otroke in odrasle povabili učenci 3. do 6. razreda, ki so pod vodstvom Joži Zaveršnik in Alenke Tominšek uprizorili igrico **Muca copatarica**.

Zadnja točka je bila namenjena ogrevanju vseh, ki so zdržali v hladnem večeru. Ogrela jih je rock skupina **Fallen division**. Združuje mlade rokerje, ki ustvarjajo tudi avtorsko glasbo.

V petek, 22. decembra, je bilo čutiti čarobnost in veselo pričakovanje.

Najprej je župan, **dr. Milan Balažic** v prijaznem nagovoru vsem zaželel lepe praznike, posebej otrokom je obljubil čarobnost na snegu, če ne letos, pa v prihodnje.

velika konja. Otrokom je povedal zanimivo zgodbi-co, jih obdaril z bomboni in sadjem ter se, seveda, fotografiral. A mudilo se mu je naprej, obiskati je moral še veliiko otrok. Sledilo je še voščilo organizatorjev v imenu vseh sodelujočih. Veseli december se je tako iztekel.

Še zadnji nastop Pihalne godbe Moravče pred vstopom v slavnostno leto 2024

BESEDILO: NASTJA ZAJC

FOTO.: PODPORNICI MORAVŠKE GODBE

Zadnji petek v letu 2023 so se po moravških ulicah zaslüşale koračnice, ki smo jih igrali godbenice in godbeniki. Tako kot vsako leto ob koncu leta smo med ljudi prinesli radostne melodije, lepe želje ob bližajočem se novem letu in seveda naše koledarje. Vedno smo veseli, ko vidimo, da naša glasba nariše nasmeh na obraze, in nadvse hvaležni, ko nam, drage Moravčanke in Moravčani, vseskozi izkazuje svojo podporo.

Pred nami pa je slavnostno leto. **Naša godba praznuje 100-letnico delovanja in kot se za tak jubilej spodobi, bomo skupaj z vami praznovali kar skozi celotno leto 2024.** O praznovanju in dogodkih, ki jih bomo pripravili v počastitev jubileja, vas bomo obveščali tudi v Moravških novicah in na družabnih omrežjih. Če morda še ne veste – našo godbo najdete tudi na Facebooku (Pihalna godba Moravče) in Instagramu (godbamoravce), kjer delimo naše trenutke z nastopov in vaj in vas vedno radi povabimo, da nam prisluhnete.

Osvojena Limbarska gora

BESEDILO: VOJKA REBOLJ, FOTOGRAFIJA: MIMOIDOČA POHODNICA

Boste rekli, da je naslov čuden? Če se pomisli, da so pot na Limbarsko goro osvojili upokojenci v spodbudnem času in to še 2. januarja, ko se še veliko počiva, je bolj razumljiv. Pohod je bil kot navadno izpeljan iz več smeri: Mošenik, avtobusna postaja Moravče in Gorica pri Moravčah. Seveda pa ne smemo pozabiti, da na srečanje prihajajo tudi iz Društva upokojencev Lukovica. To je že tradicionalni pohod, oziroma srečanje, na katerem smo se večkrat z Lukovčani za hec pričkali, čigava je Limbarska gora, naša ali njihova. Na kocu so seveda vedno Lukovčani morali popustiti. Veseli pa smo vsi, da se skupaj dobivamo in še vedno zmoremo pot do vrha. Seveda se je k druženju prilegla obara in znani limbarski čaj.

Silvestrski pohod v Pečah

BESEDILO: ROK STENKO, predsednik KŠD PEČE

December je bil v Pečah na področju kulture in športa zelo aktiven mesec. V začetku meseca je naša otroška dramska skupina uprizorila igro ob prihodu sv. Miklavža, nato pa izvedla še dve gostovanji za okoliške pridne otroke. Kot je že navada je Peški oktet pripravil Božični koncert v cerkvi sv. Jerneja, leto pa smo zaključili s tradicionalnim silvestrskim pohodom.

Silvestrski pohod je bil v Pečah že od nekdaj lepo sprejet. V kolikor so naše evidence pravilne je letos potekal že triindvajsetič. Letos smo čez dan malo z nezaupanjem pogledovali v nebo in na radarsko sliko padavin, zato nismo pričakovali, da se nas bo kljub ne najboljši napovedi zbralo kar 80 pohodnikov. Dobre volje smo se izpred gasilskega doma podali skozi domačo vas ter nadaljevali proti Goričanom do Zgornjih Kosez, kjer smo prišli do prve postojanke. Gospa Anka je pohodnike tradicionalno pričakala s čajem in sladkarijami za otroke. Po okrepčilu in voščilih, naj leto prinese sreče in zdravja, se je karavana odpravila čez Ravne in Grumpež ter naprej do Stanarja, kjer nam je, kot vedno, dobrodošlico zaželel še gospod Janez. Vesela družina, ki

je ni zmotila kakšna dežna kaplja, se je po dobri uri in pol vrnila nazaj na izhodišče. Tam jih je pričakal topel čaj in kot je v navadi, smo pripravili praktična darila za vse pohodnike.

Hvala vsem in vsakemu posebej za udeležbo.

Moravčani v dom starejših v Tisje prinesli pred in ponovoletno veselje

BESEDILO: IVICA ZUPANČIČ, FOTOGRAFIJE: IVICA ZUPANČIČ, PAVLE PUHAN

V Domu starejših občanov (DSO) Tisje Črni Potok, Šmartno pri Litiji se skozi vse leto zvrsti veliko dogodkov.

Za popestritev zadnjih dni leta 2023 je strokovno vodstvo doma v goste povabilo moravškega sedmošolca Luka, da s svojo diatonično harmoniko popestri slavnostni večer oskrbovancem njihovega doma. Poleg članov Glasbene šole Šmartno pri Litiji, ki so na različne glasbene inštrumente izvajali nežne melodije, je kamenček v večernem nastopu dodal tudi Luka, ki je z igranjem znanih Slakovih pesmi oskrbovancem popestril njihovo prednovoletno praznovanje. Razšli so se z obljubo, da jih še kdaj obiše. Obljuba je bila izpolnjena že po tednu dni. Veselje ob njegovem igranju je bilo na vseh oddelkih doma nepopisno. Čeprav se oskrbovancem teža let že dodobra pozna, so se kljub temu nekateri ob njegovem igranju veselo zavrteli. Njegovemu vodji g. Jožetu pa je prav prišel tudi lonec in kuhalnica, saj je bilo za spremljavo tudi to dovolj. Po vsem domu je odmevalo petje in vriskanje oskrbovancev in zaposlenih. Njegov nastop se je bližal koncu, ko so nekateri oskrbovanci začeli odhajati, vendar so se prav hitro vrnili s kakšno sladko dobroto zanj. Med zimskimi počitnicami bo Luka pot ponovno vodila med oskrbovance v Tisje.

V prvih dneh novega leta je bil v Tisje povabljen tudi pevski zbor moravških upokojencev. Z veseljem smo se povabilu odzvali in se v sredinem mrzlem dopoldnevu odpeljali v Črni Potok. Ob prihodu v dom smo presenečeni opazili polno jedilnico oskrbovancev. Tudi tisti na

vozičkih so bili prisotni in so z nestrpnostjo pričakovali naš nastop. V enournem programu smo s pesmijo vsem oskrbovancem doma in tudi zaposlenim v letu 2024 zaželeli vse najboljše, predvsem pa veliko zdravja in pozitivne energije za njihovo nadaljnje delo. Naši poslušalci so z nami tudi zapeli ter sodelovali v pogovoru z našim zborovodjem Miletom. Kljub temu da smo se na začetku predstavili, da prihajamo iz Moravč, nekateri oskrbovanci niso vedeli iz katerih, saj je v občini Šmartno pri Litiji tudi kraj z imenom Moravče. S pesmijo "Moravska dolina" smo se od veselih oskrbovancev poslovili. Naš nastop je bil nagraden s toplim aplavzom. Bili smo veseli in zadovoljni, da nam je bilo dano, da smo lahko oskrbovancem, ki v tem prijaznem domu preživljajo jesen svojega življenja, z našim prepevanjem polepšali to dopoldne.

V društvu krajanov Tuštanj zadovoljni zaključili staro leto

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: BOJANA DORIČ

^{1 2 3 8}
Tvztan Društvo
Tuštanj krajanov naselij
Spodnjega in Zgornjega Tuštanja

Sv. Miklavž je obiskal otroke

V decembru je prvi dobri mož v spremstvu angelov in parkljinov obiskal otroke v Spodnjem in Zgornjem Tuštanju. Čeprav so ga otroci težko pričakovali, so se po tiho bali »hudih« parkljinov, še posebno so se jih bali tisti otroci, ki so vedeli, da so bili čez leto preveč nagajivi in neubogljivi. A sv. Miklavž je vse otroke enako toplo in prijazno pozdravil in jih obdaril. Ob obljubi otrok, da se bodo drugo leto zelo potrudili biti pridni, jim je zagotovil, da se ob koncu leta spet vidijo.

Delovne akcije

S prihodom jeseni in zime je na društveni brunarici na Cegunci in njeni okolici največ dela z odpadlim

listjem in nanosom peska in zemlje. Člani društva so zato v več delovnih akcijah očistili s strehe in žlebov brunarice odpadlo listje. S tem so zavarovali streho pred razkrajanjem in uničevanjem kritine. Preverili in obnovili so ogrevalno napravo v brunarici, poskrbeli za boljšo razsvetljavo, očistili odtočne kanale, utrdili cesto in rekreativno površino. Tudi po obeh vaseh so sproti odstranjevali nanose peska in zemlje, uredili in nasuli stranske poti ter novoletno okrasili kraj.

Novoletna pletarska delavnica

Pletarska šola Iztoka Urbani- je je dan po božiču organizirala pletarski tečaj za najmlajše občane vasi Tuštanj. V društveni brunarici na Cegunci so se 26. 12. 2023 zbrali mladi, ki so se želeli naučiti prvih osnov pletenja z naravnim materialom. Vsak od njih se je lotil pletenja peharčka. Ob Iztokovi pomoči in drugih članov pletarske šole, so naprej izbrali material, ga narezali in se nato lotili pletenja. Največ težav jim je delal začetek, ko so morali na dno pritrditi stojke in zaključni rob, ki so se ga trudili čim spretnije končati. Vsi so uspešno opravili delo in se na koncu veselili svojega prvega pletarskega izdelka.

Na občnem zboru

Občni zbor Društva krajanov Tuštanj se izvaja vsaki dve leti in letos je bil izveden na petek, 29. 12. 2023 v gostilni Frfrav. Udeležilo se ga je veliko število ljudi. Predsednik društva Franci Cerar je po uvodnem pozdravu, prepustil vodenje občnega zbora delovnemu predsedstvu. Po predlaganemu in sprejetemu dnevnemu redu je besedo spet prevzel predsednik in poročilo o opravljenem delu začel s pohvalo, saj so bila skoraj vsa načrtovana dela realizirana. Z odliko sta bili izpeljani 27. in 28. prvomajsko srečanje. Vsa vzdrževalna dela pri

Iztok Urbanija
Pletarstvo in pletarski tečaji

VABILO!

Društvo krajanov Tuštanj vabi na otroško počitniško delavnico pletenja košar.

Delavnica bo potekala pod vodstvom
Iztoka in članov njegove pletarske šole
na **Cegunci v torek, 23. 2. 2024, ob 14.00.**

Brezplačna počitniška delavnica pletenja
košar je namenjena otrokom starejšim
od 6 let.

Prijave sprejemata **Iztok Urbanija** tel. 031 388 826
in **Bojana Dorič**, tel. 041 437 769.

Število prijav je omejeno.

Lepo vabljeni!

Po poročilu tajnice in blagajničarke je sledila predstavitev programa dela za naslednji dve leti. Program je bil obsežen. Najbolj zahtevna bo izpeljava 29. prvomajskega srečanja. Predsednik Franci je povabil vse prisotne in ostale člane, da sodelujejo še v večjem številu pri izpeljavi prireditve, ker le skupno in složno bo izvedba prireditve uspešna. Ob koncu občnega zbora je predsednik zaželel v novem letu 2024 mir za vse ljudi, vsakemu posamezniku pa veliko zdravja, sreče in notranjega miru.

Zaključek občnega zbora je bil namenjen druženju ob dobri hrani in pijači. Za presenečenje so poskrbeli mladi muzikanti. Kljub mladosti so ubrano zaigrali vrsto narodnih skladb. Prisotni so se jim pridružili s petjem in jih nagradili z aplavzi.

brunarici in na rekreativnem prostoru so bila sproti izpeljana. Pletarska šola Iztoka Urbanije je imela nadpovprečno udeležbo ter izjemno obiskanost na zaključnih pletarskih razstavah. Za člane je bila organizirana ekskurzija, ponovnoletno srečanje na gradu Tuštanj in tradicionalen pohod na Sv. Miklavž. Pomemben je bil tudi nakup defibrilatorja in organizacija tečaja njegove uporabe. Sv. Miklavž

ni pozabil na najmlajše otroke Tuštanj, ker jih je v decembru obiskal in obdaril. Na veselem decembru leta 2022 v Moravčah so pekli palačinke. Delovali so tudi humanitarno in finančno pomagali svojemu gostincu ob poplavih. Opravili so še veliko manjših del kot so redno urejanje kraja, izdajo koledarja, urejanje tuštanjске poti, sodelovanje z Občino Moravče pri vzdrževanju infrastrukture in drugo.

Prednovoletni žur

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: VOJKA REBOLJ

V letnem načrtu Društva upokojencev prednovoletni žur ni bil načrtovan. Več članic in članov pa je izrazilo željo, da bi se srečali pred zaključkom leta. Rekli so: »Za eno kosi- lo, si je vsak že našparal.« Tudi tokrat je šlo za veslo druženje z željami, naj bi se tako vzdušje nadaljevalo še dolgo. Poveselili smo se z nekaj igrkami, zaplesali, nekaj dobrega pojedli, nazdravili in tako zaključili leto. In kaj bi lahko bilo še boljšega pri tem čudnem času, ko nikoli ne veš, kaj nas čaka.

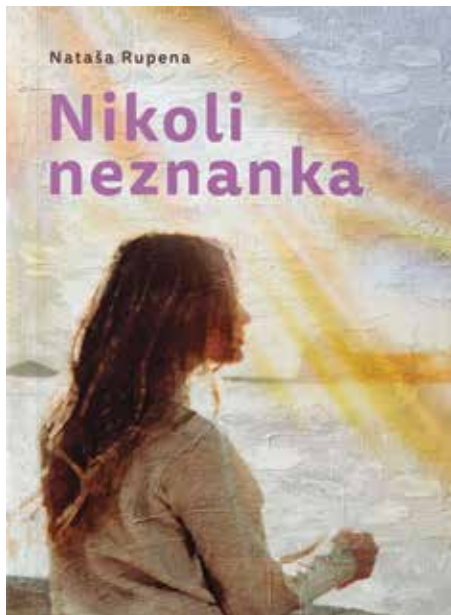

NIKOLI NEZNANKA

Knjižni prvenec avtorice Nataše Rupene – roman, ki kliče k življenju

POGOVARJALA SE JE: ALBINA MOČILNIKAR

Lepota odraščanja in preobrazbe, kriza ki življenje obrne v drugo, pravo smer; ljubezen, ki se ji ne da lupreti; občutek zapuščenosti; sanje, ki človeka spremenijo za vedno. So zgodbe življenja, ki jih je v svojem prvencu, romanu Nikoli neznanka prepletala avtorica, naša sokrajanka Nataša Rupena.

»LISA, VESTE, VČASIH LJUDJE
NE ZMOREMO SPREJETI TEŽKIH
STVARI, KI SO SE NAM ZGODILE.
ZATO JIH ŽELIMO SKRITI.
NAJPREJ PRED SAMIM SEBOJ. ČE
JE ZELO HUDO, PA SI LAHKO CELO
ZAŽELIMO, DA BI POZABILI,
KDO V RESNICI SMO.«

- ODLOMEK IZ ROMANA -

Roman pripoveduje o prijateljstvu, o krizi, o jezi, razočaranju in besu, o spoznavanju smisla življenja, o neodpuščanju in spreobrnjenju. Preteklost in sedanjost spremljata mladost in zrelost glavne junakinje, študentke Lise,

Natašo Rupeno, smo kot pisateljico in ilustratorko slikanic za otroke Tukaj sem zate na kratko predstavili v eni prejšnjih števil. **Njena življenjska zgodba razkriva pogum in izredno ljubezen v Boga in življenje. Takole nam jo razkriva:**

»Pred leti sem zbolela in obležala prepričana, da je z mano konec. Občutek sem imela, da ugašam in da nikoli več ne bom zdrava, da ne bom zmogla nobenega dela več in da se nikoli več ne bom veselila življenja. Pa se je vse obrnilo drugače. Ozdravela sem in spoznala, da je imela moja bolezen jasen namen: preusmeriti moje življenje na popolnoma drugačno pot. In ta pot je vodila naravnost v izpolnitev mojih najbolj otroških in skritih sanj: v pisanje in risanje. Takoj, ko sem okrevala, so spontano začele nastajati zgodbe, ilustracije, slikanice, pobarvanke in končno tudi daljša zgodba, iz katere je nastal moj prvi roman.

Prehod od slikanic in pobarvank v obsežno, življenjsko bogato zgodbo, ki se zaokroža na kar 288 straneh, je verjetno velik preskok, ne samo v stilu pisanja temveč tudi časovno. Kaj je sooblikovalo vaše obdobje nastajanja romana? Koliko je v njem Nataše?

»Ko sem začela pisati prve vrstice, sem bila še nekoliko negotova, od strani do strani sem se pisanja vse bolj veselila in kmalu ob tem začela naravnost uživati. Pisanje me je začelo zabavati in večkrat sem se pošteno nasmejala – predvsem takrat, ko sem nekaterim likom naprtila svoje lastnosti, kot so zmedenost, raztresenost, vročekrvnost, nerodnost. Ob pisanju pa sem se tudi iskreno zjokala. Ko sem opisovala družino glavne junakinje, sem spoznala, koliko lepega je bilo, in je še vedno med nami. Uživala sem tudi v tem, da sem skupaj z osebami iz zgodbe rastla tudi sama. Sprehodi sem se skozi obdobje mojega odraščanja, preobražanja iz dekleta v zrelejšo žensko, iskanja smisla, poslanstva in končno tudi namena obstoja.

Nataša Rupena

katere prepričanja se ob obisku koncerta zrušijo kot hiša iz kart. Lisa nas v svoji zgodbi spremlja skozi razdvojeno popotovanje odkrivanja svojega bistva in namena obstoja.

Knjiga je uradno nastajala več mesecev, v resnici pa vse moje življenje. Mnogo dogodkov, ki sem jih v zgodbo vključila, izhajajo iz moje življenjske izkušnje: odhod od doma, boj za ljubezen, spreobrnjenje in globoka duhovna izkušnja, ki me je vodila vse do soočenja z delovanjem zla. Pri pisanju so me navdihovali kraji, ki so mi ljubi in ki imajo zame poseben pomen: domača hiša v Ankaranu z oljčnim nasadom in pogledom na morje, Koper s svojimi skrivnostnimi ulicami in knjižnico, Škocjanski zaton, mističnost sakralnih objektov ...

Kakšen je občutek sedaj, ko v svojih rokah držite svoj prvi roman?

Roman obsega 288 strani in za temi se skriva-jo neskončne ure pisanja, popraviljanja, usklajevanja, brisanja, dopisovanja. V pisanje sem vložila ure, dneve in mesece. Ko sem besedilo oddala na založbo (**Založba Iskreni**), sem mislila, da sem končala, pa se je v resnici težji del šele začel. Z urednikom sva začela zelo intenzivno delo – urejanje, piljenje sloga in popraviljanje napak. Zato je v rokah držati lastni roman prava zmaga ... in edino pravo zadoščenje za vse delo je ganjen, nagovorjen in spremenjen bralec.

Roman je izšel konec leta 2023. Kakšni so odzivi prvih bralcev? Se vam zdi, da je kateri generaciji roman bližje?

Ja, zgodba je danes tu in med navdušenimi bralci so vse generacije – od mladih pa do takih, ki imajo za branje veliko časa. Odzivi bralcev so ganljivi in so v meni prebudili veliko veselje: »Zadnjih 80 strani sem prejkala ... neverjetna zgodba ... kje si našla navdih?« ... vse to boža dušo ... v meni je prebudila veliko pozabljenih občutkov ...« in še veliko podobnih odmevov.

Pisateljica Mojca Rudolf je o knjigi napisala: »... Neverjetno prijetna in topla knjiga, pa tudi nenavadna za ta čas, ko se zdi, da vrednote vedno bolj izginjajo in prevladuje pohlep, pa tu najdemo nekaj drugečnega. Zgodba se hitro bere, vseskozi pa je prisotna tista skrivnostnost, zaradi česar kar vleče k branju.

Avtorica je sicer že napisala knjigo o svoji izkušnji izgorelosti, izdala že kar nekaj slikanic, pobarvank; ukvarja pa se tudi z risanjem. Ta knjiga je njen prvenec med romani, a si drznem trditi, da ne bo zadnji. Trdna je v tem, v kar veruje in to skuša preslikati na današnji čas, na odgovor na to življenje, ki nas nosi sem ter tja, in v katerem se včasih popolnoma izgubimo.

Imeti v domači knjižni zbirki roman domače avtorice, sokrajanke, je velik privilegij in velika čast. Knjiga je na voljo v knjižnicah za izposajo, če bi si kdo želel obogatiti domačo knjižno zbirko, lahko roman ali katero od knjig iz zbirke avtorice Nataše Rupena naroči na njeni spletni strani:

<http://www.natasarupena.com/>

Ko zadiši po knjigi

ZAPISE ZBRALA mag. KATARINA PETERC

Bralci bralnih skupin Krajevnice knjižnice Daneta Zajca vam priporočajo v branje naslednje knjige:

Tracy Chevalier Dekle z bisernim uhanom

Srečanje z dekletom z bisernim uhanom je bil skok v preteklost, kjer smo prebirale namišljeno, pa vendar ne daleč od takratne realnosti 17. stoletja, novelo z naslovom Dekle z bisernim uhanom. Slika Johannesse Vermeerja je bila osnova za pisanje zgodovinske novele, ki jo je v pičlih 8 mesecih napisala Tracy Chevalier. Njena inspiracija za knjigo je bil poster Vermeerja, ki si ga je kupila kot 19-letnica in jo je spremljal kamorkoli se je selila. Dvoumen pogled dekleta je nanjo pustil trajen vtis in tako se je pričelo njeno raziskovanje Delfta, Vermeerja in zgodovine 17. stoletja.

Dekle, poimenovano Griet, se s 16 leti zaposli kot služkinja pri slikarju. Zaradi očetove nesreče pri delu, kjer izgubi vid, ostaja njeno delo edini vir prihodka. Dve leti služi pri svojih delodajalcih, dom pa sme obiskovati le ob nedeljah. Njena družina počasi razpada, ko mlajša sestra umre zaradi kuge in brat odide boljšim priložnostim naproti. Medtem jo Vermeer prosi, da namesto njega opravlja opravke, pri tem pa pri ženi vzbuja sume, toda Vermeerjeva tašča priznava njeno delo, saj mu omogoča več časa za slikanje in tako bolj redni prihodek v družini, ki ni maloštevilna. Za nastanek slike jo prisili, da si preluknja ušesa in nosi uhan njegove žene. Po nastalem škandalu in deset let zatem jo po Vermeerjevi smrti pokličejo nazaj v hišo, kjer je v oporoki zapisano, da biserne uhan prejme Griet. Ob prebiranju in gledanju slikarskih mojstrovin Vermeerja smo naše srečanje zaključile umetniško navdihnjene.

Anja Slana

bralni klub Bralne lučke

Carolina Schutti Nekoč sem hodila po mehki travi

Za zadnjo knjigo v letu 2023 smo v bralni skupini Eleganca besed izbrale Nekoč sem hodila po mehki travi avtorice Caroline Schutti.

Gre za zgodbo sodobnega, globaliziranega sveta, kjer ljudje izgubljajo stik s svojimi koreninami.

Glavna junakinja Maja išče svojo identiteto in sestavlja koščke svoje družinske zgodbe. Njena mama je bila iz Belorusije in kot mlado dekle je prišla v Avstrijo. V vasi, kjer je živel Majin oče, ni dolgo zdržala, odšla je, da bi v mestu živela sama z otrokom. A je kmalu umrla. Deklico so dali v sirotišnico. Oče jo je odpeljal nazaj v vas k teti. Sam jo je kmalu zapustil. Teta je skrbela za Majine osnovne potrebe, človeške toplote pa Maja pri teti ni našla. S smrtjo mame Maja izgubi svoj materni jezik – beloruščino. Govori nemško in se kot mlada ženska preseli v mesto k prijateljici in njemu bratu Erichu, s katerim začne novo življenje. Nov začetek je ne osreči. Ko postane mama, se z dojenčkom odpravi v Belorusijo iskat svoje korenine.

Sedem poglavij se odpira kot babuška, oziroma matrioška, tradicionalna ruska igračka. Velika babuška drži zgodbe skupaj kot platnice za knjigo pravljic. Maja z vsako babuško prihaja bližje k sebi.

Bojana Dorič

bralni klub Eleganca besed

Jaslice v cerkvi sv. Martina – puščavski navdih mladih izdelovalcev

BESEDILO: JOŽE VUČKO, FOTOGRAFIJE: ALBINA MOČILNIKAR

Ideja za letošnjo "puščavsko" tematiko jaslíc v cerkvi sv. Martina v Moravčah je prišla iz pridige gospoda župnika Kancijana v začetku decembra (zgodba Janeza Krstnika v puščavi, ki oznanja spreobrnjenje in pripravlja za prihod Odrešenika). In letošnja ekipa postavljalcev jaslíc (**Joze Vučko, Benjamin Štefan, Urh Humar, Rok Štefan, Anže Nuhi in Miran Vehovec**) smo se na prihod odrešenika, izgled jaslíc in izdelavo temeljito pripravili.

Priprave so se začele že dobra dva tedna prej: določena je bila ekipa za nabiranje mahu, izris načrta, priprava trdne podlage in osnove za potočke, ogenj, elektromaterial ...

Sama izdelava jaslíc pa se je začela par dni pred Božičem s pripravo in dostavo materiala. Trdna osnova za jaslíce se je v Lurški kapeli začela oblikovati v soboto zjutraj. Iz večjih kosov drevja smo postavili klančine in s kamenjem oblikovali stezico, po kateri je tekel potoček.

Napeljali smo kable za elektriko in postavili bazenček za vodo. Nato smo začeli z zakrivanjem in postavitvijo manj zahtevnih delov jaslíc, kot so mesto, pašniki itd. Ko smo na koncu dodali še figurice (Jezuščka še ne!!!), smo jaslíce nadgradili z dvema citatoma iz svetega pisma, ki ponazarjata našo rešitev po Jezusu Kristusu, ki je izvir žive vode, in Kristusa kot našega varuha skozi temne čase (zato je tudi puščava bolj rdeča in temačna).

CITATA ki smo ju vključili v jaslíce sta napisana v slovenščini in latinščini. S tem sporočamo, da se Kristusov nauk ne spreminja in ostaja isti za vse čase:

• sed aqua quam dabo ei fiet in eo fons aquae salientis in vitam aeternam **"Kdor pa bo pil od vode, ki mu jo bom jaz dal, ne bo nikoli žejen, ampak bo voda, katero mu bom dal, postala v njem izvir vode, ki teče v večno življenje."** Janez 4 :14 SSP

• Nam etsi ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es. Virga tua, et baculus tuus, ipsa me consolata sunt. **"Tudi če bi hodil po globeli smrtne sence, se ne bojim hudega, ker si ti z menoj, tvoja palica in tvoja opora, ti me tolažita."** Psalmi 23:4 SSP

Ob postavljanju jaslíc so nas spremljale adventne in tudi že božične pesmi. Pod geslom oratorija 2022 »ZA BOŽJO SLAVO« čutimo in živimo čar Božiča, zato smo se fantje pri postavljanju jaslíc še posebej potrudili in dali vse od sebe.

Jaslice se postavijo na ogled

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: BOJANA DORIČ

Postavljane jaslic ima dolgo tradicijo. Slovenci so jih začeli postavljati v 17. stoletju. Postavljali so jih v cerkvah, na domovih, vse več pa je tudi razstav.

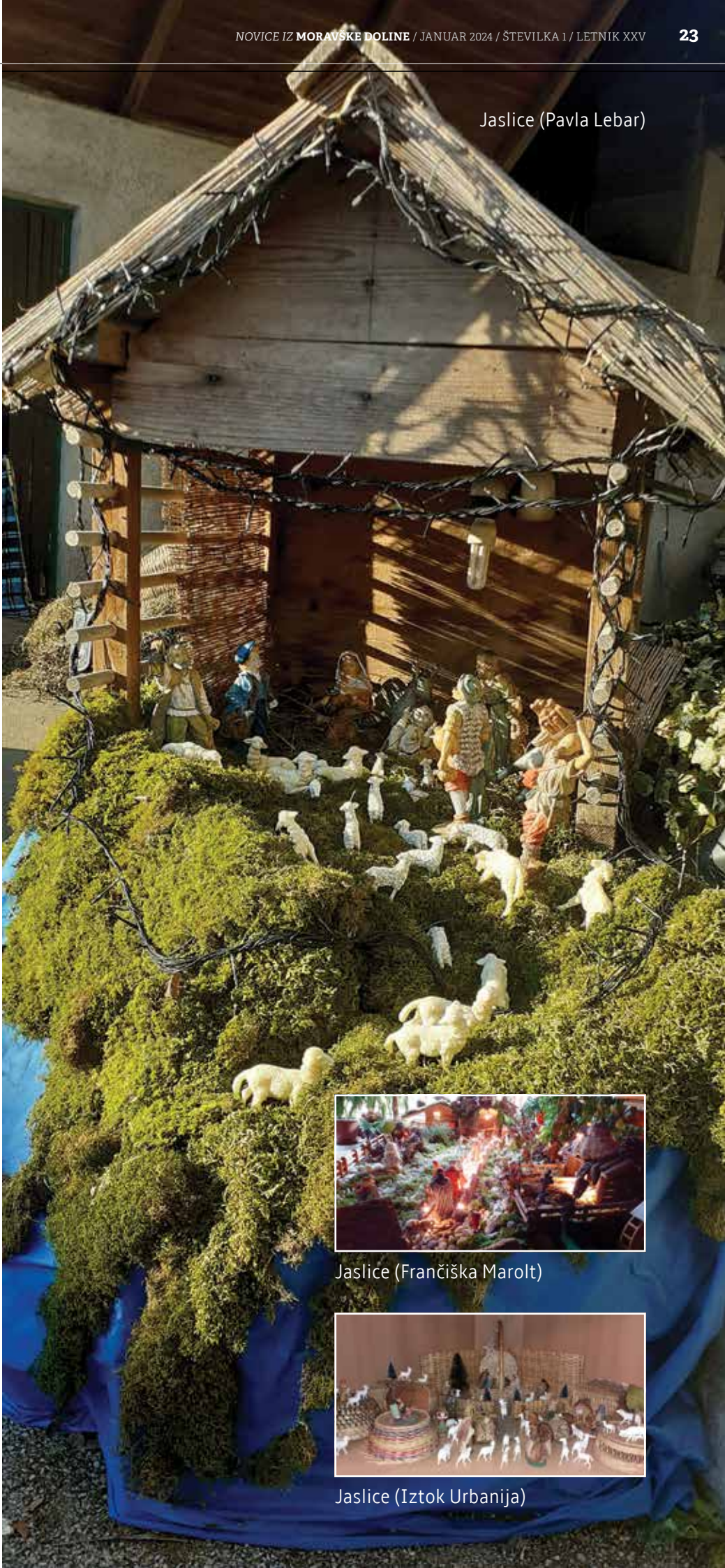
Prave umetnine so postavljene tudi na domovih in cerkvah v naši Moravški dolini. Člani družin se že ob koncu jeseni odpravijo v gozd in naberejo mah, veje, korenine in plodove. Vse skrbno posušijo in shranijo za dni pred božičem. Pred božičem iz njih in iz raznih drugih materialov kot so kamenje, skale, les, različne tkanine, lučke, figurice in različni objekti obogatijo jaslice.

Takšno mojstrovino ima postavljeno Stanislav Kamenšek na Zg. Javoršici. Vsako leto jih dopolnjuje in tudi postavi drugače. Ker rad dela z lesom, v njegovih jaslicah ne manjka objektov starih obrti, cerkvic, vodnjakov, tolmunčkov in potočkov, ki tečejo po razgibani pokrajini, ki jo je oblikoval iz skal, različnega lesa in mahu. Letos je postavil v celoti Veliko planino s cerkvico in planšarskimi lesenimi hišami. V sredini postavitve je sveta družina, ki je obkrožena s številnimi figuricami, ki so na poti k sveti družini ali pa opravljajo neko delo. Ko Stanislav priključi elektriko zasvetijo modre lučke na nebu, rdeče med skalami, zelene na mahu, potoček zažubori in voda klokota čez kolesa in vrtil različne naprave.

Njegove jaslice si pride ogledat veliko ljudi. Letos si je prišel ogledat jaslice tudi vrhpoljski župnik Ivan Povšnar in jih blagoslovil.

Jaslice (Pavla Lebar)

Jaslice (Frančiška Marolt)

Jaslice (Iztok Urbanija)

Koledovanje v Moravčah

BESEDILO: LUCIJA CAPUDER, FOTOGRAFIJI: BLAŽ SLAPAR, ALBINA MOČILNIKAR

»**K**oledovanje je obredni obhod, ko obhodniki – koledniki v glavnem okoli božiča, novega leta in praznika svetih treh kraljev obiskujejo hišo za hišo v vasi ali soseski in domačinom s pesmijo – kolednico voščijo srečo in zdravje. O koledovanju govorimo navadno samo takrat, ko imamo v mislih obhod za božič, novo leto, za svete tri kralje« (Niko Kuret).

Po prazniku sv. Štefana (26. decembra) in med novim letom se začne koledovanje tudi v naši župniji. Koledovanje poteka običajno tri dni. Zaradi lažje organizacije gredo na pot tri skupine dopoldne in tri popoldne. K trikraljevski akciji so povabljeni otroci od 7. do 9. razreda, včasih pa za rokav pocukamo še kakšnega mlajšega, saj je za uspešno koledovanje potrebno več kot petinštirideset mladih.

Kolednike občani prepoznajo po značilni zunanji podobi, ta je sestavljena iz krila, tunike, pasu in pregrinjala, obleko na koncu dopolni še krona. Poleg kraljev hodi v skupini tudi zvezda (nekdo od mladih), ki ima v rokah leseno zvezdo Danico. Ko se vsi kralji oblečejo, krenejo na pot. Ta je točno določena, razporejena po dnevni in po območjih. Razporeditev po podružnicah omogoča, da ljudje vedo, kdaj pridejo

koledniki in so nanje pripravljeni. Posebej veseli kolednikov so otroci in starejši. Običajen potek obiska je sestavljen tako, da koledniki najprej zapojejo koledniško pesem, potem izrečejo koledniško besedilo ter zmolijo blagoslovno molitev. Ob besedilu blagoslova z blagoslovljeno vodo blagoslovijo dom in jaslice ter voščijo miru in vsega dobrega v novem letu. Ob obisku treh kraljev so župljani povabljeni, da darujejo za slovenske misijonarje, mladi pa z veseljem vzamejo tudi pripravljene sladke dobrote.

Ob koncu letošnje koledniške akcije, bi se v imenu misijonarjev in v imenu Župnije Moravče radi zahvalili za topel sprejem kolednikov, za ponujene dobrote, izkazano veselje ter za darove, ki ste jih namenili misijonom. Z veseljem vam sporočamo, da smo z akcijo zbrali več kot 8.000 evrov, ki bodo misijonarjem v veliko pomoč pri njihovem delu. Hvala pa tudi vsem veroučencem, ki so postali kralji za en dan, pa tudi vsem zvezdam in voznikom, ki so jih spremljali ter vsem vam, ki po Kristusovem zgledu odpirate vrata svojih domov.

Obnovitveni tečaj prve pomoči

BESEDILO: ŠTAB CIVILNE ZAŠČITE MORAVČE, FOTOGRAFIJA: FRANCI MERELA

Obnovitveni tečaj prve pomoči je ključen del usposabljanja za člane CZ in GZ Moravče, saj omogoča pridobivanje ali obnavljanje znanj in veščin za pravilno ukrepanje v nujnih situacijah.

Člani enote za prvo pomoč smo tako četrtega in petega decembra 2023 obnovili svoje znanje na obnovitvenem tečaju prve pomoči za prve posredovalce, deset urni tečaj je potekal v prostorih PGD Krašče.

Veseli smo, da smo se člani CZ in GZ iz Moravč aktivno vključili v to usposabljanje, saj bo naše znanje nedvomno

prispevalo k večji varnosti in učinkovitosti našega delovanja v primeru nesreč ali izrednih razmer.

Program tečaja je bil zamišljen, da zaobjame kar se le da velik spekter nujnih znanj in veščin, ki jih kot prvi posredovalci potrebujemo na intervencijah najhujšega tipa – torej tistih kjer odločajo minute. Obnovili smo smernice oživljanja, tako da smo predelali vse za nas pomembne novosti in priporočila.

Po pregledu teoretičnega dela je sledil praktični del s predstavitvijo praktičnih primerov iz velikega nabora intervencij naših predavateljev. Predelali smo veliko od osnovnih življenjskih funkcij človeka do referenčnih vrednosti pri obravnavi, varen pristop k poškodovancu oz. obolelemu, nujni in neodložljivi ukrepi na kraju intervencije, pravilno zaporedje interveniranja, morebitni zapleti, izjeme, delo v skupinah s poudarkom na dobri medsebojni komunikaciji, delo s svojci in še bi lahko našteval. Tečaj je bil zelo inten-

zivno zasnovan, zato je bila zbranost ključnega pomena. Pokazala se je tudi dodana vrednost avtomatskega defibrilatorja AED. Aparat sodi v sam vrh pripomočkov te vrste, tako po kvaliteti, kakor po uporabnosti in zanesljivosti.

Obnovitveni tečaj se je izvedel preko Rdečega križa Slovenije, območnega združenja Domžale. Rdeči križ je pogosto vključen pri izvajanju tečajev prve pomoči, saj ima dolgoletne izkušnje in strokovno znanje na tem področju. Iz naše občine se je tečaja udeležilo 11 kandidatov. To kaže tudi na zavezanost in odgovornost teh posameznikov do pridobivanja znanja s področja prve pomoči.

Pokazalo se je, da je redno obnavljanje znanja in seznanitev z novitetami na tem področju ključnega pomena, zato je ob koncu tečaja sporočilo, ki smo ga odnesli s seboj, jasno vsem – skozi redna izobraževanja in usposabljanja pridemo do samozavestnega posredovanja, kjer zaupamo v svoje pridobljeno znanje, zlasti takrat ko je to absolutno nujno.

Sv. Valentin ima ključke od korenin

Knjižnica semen v krajevni knjižnici Daneta Zajca v Moravčah

Valentinovo je v slovenskem ljudskem izročilu dan, ko se začne prebujati narava. Od tod tudi rek: **Sv. Valentin ima ključke od korenin**. Na letošnje valentinovo vas vabimo na odprtje knjižnice semen.

V Knjižnici Daneta Zajca uvajamo **Knjižnico semen**, ki bo namenjena uporabnikom knjižnice in ljubiteljskim pridelovalcem zelenjave. V ta namen vas vabimo na **DNEVE ZBIRANJA domačih semen, ki bodo potekali od 29. januarja do 25. aprila 2024 v Krajevni knjižnici Daneta Zajca Moravče v času odprtosti**. Zelo bomo veseli vsakega daru. Paziti je treba le, da ste semena vzgojili sami in da poznate osnovne podatke o rastlini. Ob prihodu v knjižnico vas bodo čakale naše vrečke za shranjevanje semen ter navodila za postopek vnosa semen v bazo.

Knjižnice semen so se začele pojavljati kmalu po letu 2000, veliko jih ima prostor v javnih knjižnicah. Glavno vodilo in načelo knjižnic semen je promocija biotske raznovrstnosti, lokalne pridelave hrane, samooskrbe in kot se največkrat poudarja – vrnitev semen v roke ljudi, ne pa velikih agrokemičnih multinacionalk. V Sloveniji je prva začela s Knjižnico semen Goriška knjižnica Franceta Bevka leta 2019.

Knjižnica semen deluje kot vsaka druga knjižnica, le da si v njej ne izposojate knjig, temveč domača semena, iz katerih vzgojite rastline, in pridelate nova. Del teh semen nato vrnete v knjižnico.

Knjižnica semen je namenjena vsem posameznikom, ki doma pridelujejo svoje vrtnine, se zavedajo pomena zdravih domačih semen, ohranjanja avtohtonih vrst rastlin ter so pripravljeni za skupno dobro darovati nekaj svojega časa in truda.

Vljudno vabljeni na otvoritev knjižnice semen.

Novoletni koncert

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: ALBINA MOČILNIKAR

Medtem ko smo bili v preteklih letih navajeni, da smo se skupaj povesečili, tik preden smo vstopili v novo leto, smo se glasbenemu izboru tradicionalnega novoletnega koncerta v letu 2023 prepustili že sredi meseca decembra. Tudi tokrat je vlogo prireditelja prevzela Občina Moravče, velik del programa je pripravilo KD Tine Kos, začetnik tradicije prednovoletnega kulturnega zbiranja občanov.

Letošnji programski izbor je temeljil na slovenskih, tudi ponarodelih in praznikom posvečenim domoljubnim ter novoletnim pesmim, s katerimi smo izkazali tudi priznanje ohranjanju naše kulturne tradicije. Povezovanje programa je bilo letos zaupano žametnemu glasu domačina **Tadeja Uršiča**.

Da prihajamo v najlepši čas v letu, polnem dobrih novoletnih želja, da čas neusmiljeno hitro teče in bi se večkrat radi vrnil nazaj v stare čase, ko je bilo življenje mirnejše, so nas z novoletnim glasbenim izborom ogreli pevci in pevke **Upokojenskega zbora**.

Za glasbeno spremljavo naših zborov so poskrbeli: **Klemen Logaj (harmonika), Blaž Pirnat (klavir), Žiga Svetlin (harmonika), Gašper Kokalj (bas), Maša Capuder, Eva Urankar (flavta), Milan Kokalj (kitara).**

Tadej Uršič

Dr. Milan Balažic

Župan občine **dr. Milan Balažic** je v svojem prazničnem nagovoru obiskovalcem zaželel, da bi bilo leto 2024 dolgočasno leto, brez novih vojn, da bi na vzhodu zavladal mir, da se spametujemo glede podnebnih sprememb in postavimo stvari na svoje pravo mesto, kot so to vedeli in znali naši predniki. Konec leta je čas, ko vsak pri sebi potegne črto,

pogleda nekoliko nazaj in si pripravlja načrte za prihodnost. Naša občina je letos dosegla nekaj pomembnih prebojev: od izjemnega evropskega prvenstva v ročni košnji, do zaključenega prizidka k osnovni šoli in nove športne dvorane Primoža Peterke ter začetkom del na domu starejših občanov. Pomembne investicije s ciljem, da Moravska dolina postane dolina blaginje in dolina, kjer ljudje držimo skupaj, si pomagamo in poskrbimo, da nam je in bo lepo.

*To sladko, zlato vince,
je zbralo bratce nas,
veselo si zapojmo
zdravice zdaj naglas!
Kozarce si nalijmo,
nalijmo do vrha,
do dna ga vsi popijmo,
ha, ha, do dna, do dna!*

Tako je zadonelo iz grl moškega zbora, ko so s kozarci v rokah veselo nazdravili novemu letu naproti. Brez zdravice ob tako slavnostnem uvodu v praznični čas pač ne gre. Če so imeli možje v kozarcih pravo vino, nam voditelj ni zaupal, a tudi brez tega se je nazdravilo srčno in veselo.

V novoletni čas, ko praznujemo v krogu domačih, ko pogledamo naprej in naredimo načrte, kaj vse lahko dobrega storimo so nas s pesmimi Snežni valček, Na snežno noč ter Čez praznike spet bom doma popeljale članice **ženske vokalne skupine Oda**.

S pesmima Nocoj poglej v nebo ter Vem, da danes si jokala, nas je **Moški zbor KD Tine Kos** spomnil, da je sreča pred nami, da je preteklost ostala ujeta v spominih, v melodijah našega srca. Z nepogrešljivimi narodno zabavnimi vižami so obiskovalce koncerta razveselili **mladi moravški glasbeni talenti**. Združuje jih veselje do glasbe, do druženja, do ustvarjanja. S tokratno zasedbo mladih talentov in slovensko narodno zabavno glasbo so se z izvedbami Na Golici, valčkom Skozi leta in Na avtocesti predstavili: **Jaka Grilj** (harmonika), **Matija Svetlin** (trobenta), **Domen Pirnat** (klarinet), **Jakob Zupančič** (kitara), **Lenart Lavrič** (bariton), **David Križnar** (bas kitara), **Patricija Kaplja** (pevka).

In ker pravega moravškega koncerta ni brez **Moravske godbe**, je pod dirigentsko palico Gregorja Dermola le ta pripravila krajši koncertni program. Skrbno izbrane skladbe Mont Blanc, Abba Gold, Božične melodije, Ena bolha za pomoč in Radetzky marsch so razkrile širino glasbenega repertoarja naše, kot smo lahko videli tudi na letošnjem novoletnem koncertu, zelo pomlajene godbe. S svojim vokalom nas je pri Eni bolhi na pomoč razvajala talentirana **Maša Capuder**.

Da se je prijetno praznično vzdušje nadaljevalo tudi po koncertu, je poskrbelo Občina s pecivom in toplimi napitki, ki so jih pripravili domači gostinci.

INTERVJU

Darinka Novak – srčnost v beli halji

POGOVARJALA SE JE ALBINA MOČILNIKAR

So nepogrešljivi, jih spoštujemo, občudujemo. Življenja brez njih si ne predstavljamo. Stojijo nam ob strani, ko nam je najbolj hudo, nam prisluhnejo in pomagajo. Poleg izredne strokovnosti jih odlikuje srčnost, človečnost in spoštljivost. Moravčani smo ponosni in zadovoljni, da se je našemu dolgoletnemu in spoštovanemu dr. Dežmanu pridružila še ena odlična zdravnica.

Darinka Novak, dr. med., specialistka družinske medicine, osebno. Kaj o sebi bi zaupali našim bralcem?

Da sem v prvi vrsti žena in mama dvema najstnikoma, da je družina zame zelo pomembna vrednota. Izhajam s podeželja, iz kmečke družine in sem še vedno ponosna Prekmurka. Zato so mi bližje ljudje s podeželja kot ljudje iz mesta.

Je za zdravnika dovolj poznati samo stroko? Kako pomembno vlogo imajo srčnost, človečnosti in spoštljivost?

Naj povem, da svoj poklic obožujem in nikoli ne bi izbrala drugega poklica. Ker mi je kakovostna in celostna obravnava bolnika zelo pomembna, se dodatno izobražujem kot družinska sistemska terapevtka. Pogosto se v ozadju bolezni skrivajo težave z odnosi v družini, v delovnem okolju, kar se odraža na bolnikovem zdravju.

In prav dodaten študij sistemske družinske terapije omogoča nadgradnjo celovite obravnave pacienta. Zelo je namreč pomembno, da slišimo, kaj bolnik reče. Vsaka beseda, vsak stavek, ki opisuje bolečino, stanje, misel, je lahko pomemben. Pacienti naj ne skrbijo, da se bodo narobe izrazili.

Je biti družinski zdravnik na podeželju drugače, kot biti zdravnik v mestu. Ali se in kako se razlikujejo poti, po katerih pridejo pacienti do vas?

Da sem pred slabim letom odšla iz Ljubljane, je bila moja najboljša odločitev v življenju glede dela v ambulantni. Kajti delati v mestu ali delati na podeželju – razlika je zelo velika. Ko sem izbirala specializacijo, me je profesor vprašal, kje bi želela delati in sem povedala – na podeželju. A sem dobila mentorico v Ljubljani in je tako tudi ostalo, dokler nisem prišla k vam v Moravče. Pomembno je, da si zdravnik lahko vzame čas za bolnika, kar je na podeželju lažje kot v mestu. In prav to je botrovalo odločitvi, da sem prišla delat v Moravče, kjer se, mimogrede, odlično počutim.

V moji prejšnji službi smo tudi po Covidnem času nadaljevali telefonsko in e-svetovanje pacientom, kar je mene strašno morilo. Komunikacija v živo ne samo da je povsem drugačna, ampak imaš tudi priložnost pacienta videti, ga pogledati in pacient lahko vpraša več ali drugače kot preko telefona ali maila. Zato skoraj vsakega bolnika naročim na pregled v ambulanto.

Smo ljudje na podeželju bolj zdravi kot v mestu?

Težko bi rekla. Na podeželju opažam, da je več debelosti in določenih bolezni, ki jih je v mestu manj. V velikem mestu je življenje drugačno, mnogi meščani imajo povsem drugačne vrednote, nekateri so precej fokusirani k pretirano zdravemu stilu življenja – ves prosti čas se jim vrti okrog fitnesa, uravnotežene prehrane ... Na podeželju pa se ljudje v povprečju manj obremenjujejo z videzom, kar je bolje, saj so bolj sproščeni in je boleznih s tega naslova manj. Seveda pa mi dodatno pomagamo z dobro preventivo, s katero jih želimo motivirati, da nehajo kaditi, se več gibajo, bolj zdravo prehranjujejo. Po dostopnosti do zdrave hrane so ljudje s podeželja v veliki prednosti. Predvsem pa so veliko bolj zadovoljni, saj je opazno, da stik z naravo in živalmi pomirja.

Vroča tema bolnikov, še posebno v času med in po Covidu – naročanje po telefonu. Moje izkušnje z vašo ambulanto so povsem drugačne, kot se piše na splošno v medijih. En klic. Če se ne oglasite, vedno pokličete nazaj. Imam jaz vedno srečo ali je to vaš standard dela?

Zelo dobro vas razumem, ker izhajam iz ambulante, kjer takega sistema ni bilo. Sistem, ki je postavljen v naši ambulanti, da sestra vrne klic in pacientov ne skrbi, ali bodo poklicani nazaj, je fantastičen, saj ni slabe volje na nobeni strani. Na ta način smo tudi sprostili linijo in jo naredili bolj dostopno.

Od družinskih zdravnikov slišimo, da smo se spremenili tudi pacienti. Bolniki na obravnave prihajamo zelo informirani glede svojih simptomov, ali to pomeni, da so obravnave vsebinsko kompleksnejše?

Ja, pacienti prihajajo večinoma kar precej »google inštruirani«. Včasih so zato težave, saj si ljudje preberejo marsikaj, jasno pa je, da je za pravo diagnozo potrebno veliko več znanja, zato tudi študij medicine traja toliko let in se v bistvu nikoli ne konča. Najhujše pa je, da se ljudje pogosto po nepotrebnem precej prestrašijo, ko na internetu iščejo informacije glede svojih težav in seveda – strah ima velike oči – panika, da je nekaj hudo narobe. V resnici pa najpogosteje potrebujejo samo en pogovor, pregled v ambulanti, pogosto niti ni potrebna nadaljnja diagnostika.

Je pa na drugi strani tudi res in je dobro, da imajo bolniki več osnovnega znanja in lahko kot zdravnik obravnavo že gradiš na neki osnovi.

Kolikšna je moč zdravnikove besede?

Še vedno zelo velika. Včasih naročim sestri, da določena navodila, informacije posreduje pacientu. A potem pacienti želijo še enkrat govoriti z menoj. Včasih se kdo boji, da sestra ni prenesla vsega,

nekdo drug pa ima še kakšna vprašanja zame, na katera mu sestra morda ne zna odgovoriti. Včasih je bilo tako, da, kar je zdravnik rekel, tako je bilo. Danes pa se zdravnik pogovori z bolnikom in svetuje, pacient pa se odloči, ali bo naš nasvet sprejel ali ne.

Lahko orišete, kako je videti dan v ambulanti družinske medicine.

No, če vam kar opišem današnji dan (op. sredo). Začela sem že ob 10. uri v ambulanti za neopredeljene v Domžalah, kjer je bilo danes kar veliko bolnikov. Zato sem v Moravče malo zamudila in pričakala me je polna čakalnica, vmes pa smo imeli še neko nujno stanje. Tako da smo do 17.00 imeli zelo pestro. Ponedeljki in srede so najbolj naporni. Ko bolniki odidejo, me čaka še dokumentacija (recepti, napotnice, bolniške ...). Le ta pa mi je olajšana iz naslova uporabe elektronskega kartona, ki mi omogoča hitrejše vnose, pisanje napotnic in receptov. Ta časovni prihranek pri administraciji lahko preusmerim na delo z bolniki.

Kot zdravnica z dolgoletno prakso ste tudi mentorica študentom medicine. Kako jih lahko navdušite za družinsko medicino?

Študij medicine je zahteven študij, ki je pravi le za osebe, ki so s srcem in dušo predani svojemu poklicu in imajo občutek tudi za delo z ljudmi. Dobre ocene so vstopnica v študij in so tudi potrebne, saj je študijska kondicija nujno potrebna za kvaliteten študij. Ja, kot mentorica študentom, sekundarijem in specializantom upam, da jih čim več navdušim za opcijo biti družinski zdravnik. Pred kratkim je bila pri meni na 6-tedenski praksi študentka, domačinka in moram poudariti, kar me zelo veseli, da so jo pacienti zelo lepo sprejeli in upoštevali. Študentom je všeč, da jih imam za sebi enake, da delam z njimi kot s svojimi kolegi. V UKC Ljubljana je slika povsem drugačna.

Biti zdravnik družinske medicine zahteva poglobljeno delo, nenehni študij, veliko dodatnega dela. Kako se »resertirate«?

Moja strast so knjige in z družino radi hodimo v hribe. Včasih je bilo več visokogorja, sedaj, ko so otroci še manjši, so zanimivi nižji hribi. Moj odklop je predvsem stik z naravo, tišina in mir. To potrebujem in zato med izborom pohodniških poti raje izberemo poti, kjer ni gneče. Vaša Limbarska gora je tako že osvojena.

Želite našim bralcem za konec še kaj sporočiti?

Da si res želim, da me sprejmejo, da razumejo, da delam v njihovo dobro. Moje poslanstvo je vaše zdravje in za to se bom potrudila z vsemi močmi.

RUBRIKA PRIČEVANJA

BESEDILO IN FOTOGRAFIJE: DRUŠTVO PODEŽELSKIH ŽENA, RTL

POPRTNIK – PRAPROTNİK

Trije praznični večeri ob vstopu v novo leto so za nami. V tem času se pogosto, predvsem na domačijah, obudijo stari običaji. Tokrat smo se v Društvu podeželskih žena odločile, da pozornost posvetimo tretjemu svetemu večeru – prazniku Treh kraljev. To je praznik, ko so na domačijah dobrot deležne tudi živali.

Pri iskanju informacij o praznovanju treh kraljev sem ugotovila, da je vsaka hiša, domačija običaje malce prilagodila po svoje. S časom so se navade spreminjale. Verjetno zaradi sprememb, ki jih je prinesel čas, in malo drugačnih navad, ki so jih s seboj prinesle "tamlade" ali pa "tamladi".

V preteklosti so za tri kralje razrezali hleb kruha (**imenovan poprtnik ali božični kruh**), ki je bil požegnan vse tri svete večere – 24. in 31. decembra ter 5. januarja. Blagoslovljen kruh so razrezali na majhne koščke, ki so jih razdelili tudi živalim na domačiji.

S časom in verjetno tudi z večjo preskrbljenostjo s hrano so se navade nekoliko spreminjale. Naša mama – **Matčkova mama Francka** pravi, da je bila v navadi peka pred vsakim svetim večerom. Za božič so spekli kruh, potico in tudi špehovko, ki so jo pojedli, ko so se vrnili od polnočnice. Zadnji dan starega leta je bila ponovno peka kruha in potice. Za "tri krale" pa so spekli kruh, ki največkrat v starih časih ni bil posebno okrašen. Včasih pa so spekli v "mudlu" praznično štruco. Vedno so izbrali najlepši hleb kruha in ga pripravili za večerno žegnanje. Vse tri svete večere se je družina zbrala in s kadihom ter žegnano vodo blagoslovila hišo in poslopja na domačiji. Zraven so molili "rožn venc". Posebna pozornost pa je za "tri krale" namenjena hlebu kruha – poprtniku, ki je zadnja desetletja zavil v prozorno folijo, da se ne posuši. Hleb se položi v hiši na mizo, ki je pogrnjena s prazničnim prtom,

na zadnji sveti večer 5. januarja. Čez hleb ali okrog njega pa so položili lesen "rožn venc". Tako je bil ta kruh tudi blagoslovljen s kadihom in žegnano vodo. Čez noč je ostal na mizi, zjutraj pa ga je družina dobila za zajtrk. Na majhne koščke narezanega kruha so bile deležne tudi živali na domačiji. Nekatere ga z veseljem hitro pojedjo, druge pa najprej preverijo če je ta nenavadna hrana sploh užitna in okusna.

Zakaj takšno ime in takšna navada je opisal dr. p. Metod Turnšek pred 80 leti takole: "še iz poganskih časov je ostalo izročilo, da se ob božičnem času pekli tudi čarovno moč vsebujoči poprtnik iz vseh vrst moke, ki ji je bilo primešano tudi zelišče na kresno noč nabrane praproti (prvotno praprotnik - paprotnik). Navada je, da da gospodar od poprtnika nekaj tudi živini, ki da se potem "pogovarja". Tudi to je dokaz, da je poprtnik resnični praprotnik, praprotno seme namreč usposobi človeka, da razume med drugim govorico živine, ki zlasti v božični noči prerokuje bodočnost sebi in gospodarjevi družini".

Tako se je ohranil malo spremenjen in pokristjanjen običaj do današnjih dni in z njim se običajno na domačiji zaključijo praznovanje ob prehodu v novo leto in življenje se ponovno vrne v vsakdanje tirnice.

Verjetno ste tudi vi od vaših prednikov slišali o različnih navadah – običajih. Vesele bomo vaše zgodbe.

OD VALENTINA DO NAGLJA

ZAPISALA: KLARA ZUPANČIČ

*Na Limbarsko goro romar hiti,
k svetem Valentinu prositi želi.
Žene, dekleta pa vsako leto spet,
da gori dobijo nageljna cvet.*

Meseca februar in marec sta meseca, ko se na Limbarsko goro poda največ ljudi. 14. februarja zaradi svetega Valentina in enkrat med dnevom žena in materinskim dnevom, ko je tradicionalni Pohod po nagelj. V pričevanju gospe Frančiške bomo spoznali, kako se je zgodba pohoda začela ter kako so romarji obiskovali Valentina.

»Pohod po nagelj na Limbarsko goro ima zelo zanimive začetke. Krajanj Krašnje so se nekega dne zmenili, da bodo za dan žena na Limbarsko goro pripeljali svoje žene ter jim dali nagelj. Z veseljem na obrazu in polni zagona, so se skupaj odpravili na Limbarsko goro. Žene so ob prihodu dobile nagelj, nekaj za spit ter klobaso za pod zob, katerih je moj sosed naredil 200. Ker nismo nikjer posebej oglaševali, prvo leto nismo pričakovali velikega obiska, tako da tudi nageljčkov in hrane nismo imeli prav posebej veliko. Že prvo leto se je pohoda udeležilo okoli 1000 ljudi in je bila posoda z obaro prazna že do 14. ure. Po tem prvem pohodu so

se začela pridruževati društva, ki so pomagala pri organizaciji.

Letos prireditev poteka že 35. leto od prvega pohoda po nagelj na Limbarsko goro. Vendar so pohodniki in romarji k svetemu Valentinu hodili že vrsto let prej, vsak s svojim namenom. Limbarska gora je bila včasih bolj romarsko obiskana in starši so poromali k svetem Valentinu, kjer so zavetnika zaljubljenecv prosili za živino, za svoje bolne otroke ter za svoje zdravje. Cerkev sv. Valentina na Limbarski gori je največja izmed cerkva, ki je posvečena sv. Valentinu. Ima poseben tloris, če se postaviš v sredino osemkotnika v glavni ladji, lahko vidiš vsak oltar naravnost, vsak pa ima tudi svojo prav posebno svetlobo.« ~Frančiška, Limbarska gora, (roj. 1937)

Med pogovorom z gospo Frančiško, ki že nekaj let ne živi več na Limbarski gori, sem čutila njeno ljubezen do Limbarske gore, ki, kot pravi, nikoli ne zapusti tvojega srca, čeprav ti zapustiš njo.

Fotografija: Albina Močilnikar

Leja Cerar, kozmetičarka Vstopite v naš svet in se prepustite razvajanju.

Belleja
STUDIO LEPOTE

BESEDILO: ALBINA MOČILNIKAR
FOTOGRAFIJE: ALBINA MOČILNIKAR,
osebni arhiv LEJE CERAR

Tako nas preko svoje spletne strani vabi in nagovarja Leja Cerar, mlada podjetnica iz Javoršice. V prostem času je zavzeta gasilka PGD Vrhpolje. Če je pred desetletjem nega telesa veljala za statusni simbol bogatih in znanih osebnosti, je danes skrb za nego telesa vsakdanja rutina. Skoraj nepogrešljiva je pri mladih, ki nego telesa ne jemljejo zgolj kot lepotni ideal, ampak tudi kot vidik ohranjanja zdrave kože in telesa. Simpatična Moravčanka, ki svojo podjetniško pot vodi v svojem salonu v Domžalah, poudarja, da je njena glavna prioriteta zadovoljstvo njenih strank. »Stremim h kvalitetni izvedbi tretmajev in k izdelkom visoke kakovosti,« poudari.

Ko si mlad in stopaš v podjetništvo, te prevevajo strahovi in si delaš skrbi na zalogo. Kako se je oblikovala tvoja samostojna podjetniška pot? Kaj je vplivalo na odločitev za poklic?

Na prehodu iz osnovne v srednjo šolo sem izbirala med dvema poklicema. Na informativnem dnevu sem si šla pogledat tudi kozmetično šolo. Predstavitve masaže in njihovega vpliva na telo, me je enostavno prevzela in rekla sem si: »To je to, to hočem delati v življenju. Hočem pomagati ljudem, da se bodo boljše počutili.« Že med šolanjem sem izmed vseh programov, ki so bili na voljo, najraje izvajala masaže telesa. V šoli je bil poudarek na klasični švedski masaži, dodatno pa sem se na temo terapevtskih masaž in Bownove terapije izpopolnjevala v salonu v Kamniku. Ko sem videla, kako prava masaža pomaga in olajša življenje ljudi, me je njen terapevtski vpliv na ljudi enostavno prevzel. Hvaležnost strank, ki se je izražala v njihovih očeh, in olajšanje, ko je popustilo breme bolečine v telesu ... ko sem doživela te izkušnje, sem vedela, kam me bo peljala moja pot.

Zakaj prav samostojna pot? Kakšne so tvoje izkušnje podjetnice, kako si se soočala z izzivi na začetku?

Na začetku se vedno sprašuješ, ali bo dovolj strank, bo dovolj dela, se bom lahko preživel. Ampak ko nekaj rad delaš, to delaš dobro in se res posvetiš stranki in njenemu zadovoljstvu. In potem kar gre. Prednost samostojnega dela je v tem, da si razporejam čas sama in se stranki vedno posvetim več, kot bi se lahko, če bi bila nekeje zaposlena. Čas namreč ni omejen na tistih uradnih 45 ali 60 minut, ampak si za stranko pogosto vzamem minuto ali dve več. Še posebej, ko gre za redno stranko

in vem, s kakšnimi težavami se bo oglasila pri meni. Izkušnje mi kažejo, da je vsaka masaža individualen proces, saj ima vsaka stranka tudi specifične bolečine, ki se jim je potrebno posvetiti. Zato je prosto razpolaganje s časom velika prednost. Ne samo zame, ampak tudi za moje stranke.

Kako skrbiš za nenehno izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje?

Najprej bi res rada poudarila, da sem hvaležna vsem znancem in prijateljem, ki so bili moji učni poligoni. Pri svojem delu težim k perfekciji in to lahko pridobiš le z večletnimi izkušnjami. V področju masaže se vedno bolj strokovno poglobljam in nadgrajujem znanje predvsem na področju protibolečinskih masaž.

Za mano je že več let izkušenj, opravljenih izobraževanj in certifikatov, ne samo s področja masaž, temveč tudi z ostalih področij dela, ki jih nudim v salonu: na področju nege obraza in telesa, masaže, pedikure in urejanja trepalnic. Redno se dodatno izobražujem, spremljam novosti in jih vpeljujem v svoje delo.

Kot si omenila, masaže so tvoja najljubša, ne pa tudi edina storitev, ki jo nudiš?

Ja, res je. Po obsegu dela je na drugem mestu zagotovo nega nog,

oz. pedikura. Pri tem ne gre zgolj za estetski poseg, ampak ima nega stopal tudi pomembno negovalno plat. Stopala nosijo težo celega telesa in so obremenjena bolj, kot si predstavljamo. Vsaka manjša nepravilnost v stopalu povzroča bolečine in le z redno nego lahko vzdržujemo zdravo stopalo. Seveda je v poletnem času v ospredju bolj estetski izgled, zelo pogosto pa me stranke obiščejo, ker imajo bolečine iz zdravstvenih razlogov: vraščeni nohti, kurja očesa, ragade (globoka razpokana koža), otiščanci, suha stopala ... Te težave se z enim do dvema obiskom lahko dobro rešijo. Seveda pa nadaljnja nega doma ni nepomembna, poudari Leja.

Kozmetična industrija odkriva nove storitve, ki tako ali drugače vplivajo na korekcijo estetskega izgleda. Kaj so najnovejši trendi?

Najprej bi izpostavila Microneedling. Gre za proces celjenja in naravno regeneracijo kože, ki ga vzpodbudimo z minimalno invazivno terapijo, kjer se s pomočjo mikro iglic sproži proizvodnja novega kolagena in elastina. Na tak način celimo poškodbe na koži, ki so posledica brazgotin, aken, izboljša tudi izgled strij, opazno zmanjša globino gub – gre v bistvu za antiage terapijo, saj poveča napetost kože. Primerna je tudi za fotopoškodovano kožo.

Na vsak Microneedling se individualno pripravim, izvedem meritve, ki opozorijo na parametre, ki odstopajo od normalnih. Na podlagi rezultatov izvedem ustrezno nego in izbor proizvodov za domačo nego. Meritve za posamezno stranko shranim v kartoteki, kar mi omogoči kasnejše primerjave.

Omenila si tudi maderoterapijo, za katero verjamem, da vsem našim bralcem izraz ni poznan.

Ja, maderoterapija je posebna tehnika masaže, kjer se uporabljajo posebni anatomske oblikovani lesenimi valjčki. Gre za eno izmed bolj uspešnih metod za odpravo celulita. Z valjanjem namreč pospešujemo mikrocirkulacijo in se tekočina, ki je ujeta v medceličnem prostoru sprosti. S pospešitvijo limfnega sistema se poveča izločanje odpadnih snovi iz telesa.

Torej je pred poletjem ta terapija pravi hit?

(nasmeh) Seveda, vendar je čas dejansko vedno pravi. Je pa res, da je mesec pred poletjem to pravi hit pri srednji generaciji in seveda predvsem pri ženskah. Tretma ima dolgoročni učinek izboljšanja, če tudi sami vzdržujemo telo in sledimo njenim navodilom, kar pomeni »nič McDonaldsa«, se pošali.

Kako si lahko pomagamo ob bolečini

BESEDILO: ANA KOVAČ, farm.teh., (LEKARNA DUPLICA), FOTOGRAFIJA: KLARA KULIKOVA ©UNSPLASH.COM

Bolečina je kompleksen in subjektiven občutek, ki ga doživljamo kot neugodje ali trpljenje. Lahko je akutna ali kronična. Čeprav je bolečina lahko zelo moteča in včasih ovira normalno delovanje, je pomembna, saj je signal telesa, da nekaj ni v redu. Potrebno ji je posvetiti pozornost, razumeti njen izvor ter poiskati ustrezno pomoč in zdravljenje.

Obvladovanje bolečine lahko vključuje različne pristope, odvisno od vrste in vzroka. O načinu samozdravljenja se je priporočljivo posvetovati z zdravnikom ali farmacevtom, predvsem kadar se poslužujete protibolečinskih zdravil. Potrebno je upoštevati navodila o varni uporabi, trajanju terapije, pravilnem odmerjanju ter se posvetovati o morebitnih interakcijah z drugimi zdravili. Samozdravljenje naj ne traja več kot 7 dni. Pomembno je vedeti, da je učinkovit pristop k obvladovanju bolečine individualen in se lahko razlikuje od osebe do osebe.

Poleg zdravljenja z zdravili poznamo tudi druge načine lajšanja bolečine, kot so fizioterapija, alternativne terapije, psihološka podpora, spre-membe življenjskega sloga, toplota in hlad, medicinski posegi.

Najpogostejša oblika mišično-skeletne bolečine je bolečina v spodnjem delu hrbta, imenovana tudi bolečina v križu. Prizadene lahko ljudi vseh starosti in omejuje zmožnost gibanja in opravljanja dela. Najpogostejše se pojavi kot posledica težav z mišicami ob hrbtenici ali kostmi hrbtenice. Vzrok zanje je lahko nepravilna drža, premalo gibanja, sedeče delo in nepravilno dvigovanje težkih bremen. Bolečino povzročajo tudi poškodbe zaradi padcev, nesreč ali športa. Bolečina v križu lahko vpliva na vsakodnevne dejavnosti in

kakovost življenja posameznika. Simptomi se razlikujejo vse od blagega nelagodja pa do ostre in hude bolečine. Za obvladovanje bolečine se lahko uporabijo različni pristopi, kot so: počitek in omejitev aktivnosti, uporaba grelnih, hladilnih ali zeliščnih protibolečinskih obližev, fizioterapija in vadba, protibolečinska zdravila ter terapevtske masaže za lajšanje bolečine.

Telo nam skozi bolečino sporoča željo po spremembi. Ne navadimo se na bolečino, ampak raje naredimo spremembo in živimo polno življenje. Za nasvet pri lajšanju bolečine se oglasite v lekarni in se posvetujte s farmacevtom.

MESTNE LEKARNE
Z zaupanjem

Lekarne

Kamnik, Duplica, Novi Trg,
Mengeš, Domžale, Radomlje,
Nova Litija, Litija, Moravče

www.mestnelekarne.si

**Vabimo Vas, da nas obiščete in ob obisku izkoristite
KUPON ZA 10 % POPUST NA IZDELKE NODOL.**

Kupon velja za enkratni nakup v vseh naših lekarnah do vključno 15. 2. 2024 oziroma do odprodaje zalog.

Na podlagi 7. člena Pravilnika o dodelitvi nepovratnih finančnih sredstev za namen nakupa in vgradnje malih čistilnih naprav v občini Moravče (Uradni vestnik Občine Moravče, št. 03/17,10/23) Občina Moravče objavlja:

Javni razpis za dodelitev nepovratnih finančnih sredstev za namen nakupa in vgradnje malih komunalnih čistilnih naprav, hišnih črpališč in odceпов za hišne priključke v občini Moravče v letu 2024

I. NAROČNIK JAVNEGA RAZPISA

Naročnik javnega razpisa je Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče.

II. PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Predmet javnega razpisa so ukrepi izvedeni na območju občine Moravče:

1) male (individualne ali skupinske) čistilne naprave (v nadaljevanju MKČN) za čiščenje komunalne odpadne vode, zmogljivosti čiščenja do 50 populacijskih ekvivalentov (PE). Populacijska enota oziroma populacijski ekvivalent (PE) je enota za obremenjevanje vode, ki ustreza onesnaževanju, ki ga povzroči en prebivalec na dan.

2) hišno črpališče, kjer ni možen gravitacijski priklop na kanalizacijsko omrežje. Hišno črpališče je del internega kanalizacijskega omrežja.

3) odcep za hišne priključke v kolikor ustrezen odcep ni bil zgrajen v fazi izgradnje kanalizacijskega sistema. Odcep za hišni priključek predstavlja spoj objekta na javno kanalizacijsko omrežje in je sestavljen iz:

- a) priključnega sklopa na javno kanalizacijsko omrežje,
- b) dovodne cevi na odseku med javno kanalizacijo in prvim priključnim revizijskim jaškom na parceli uporabnika ali zunaj steno objekta, če revizijskega jaška ni možno postaviti in
- c) prvi revizijski jašek na parceli uporabnika.

Preostali deli internega kanalizacijskega omrežja (priključni cevovodi s pripadajočimi revizijskimi jaški do prvega revizijskega jaška na parceli uporabnika, peskolovi, cestni požiralniki na dvoriščih, lovilci olj, zbiralniki deževnice, ponikovalnice, naprave za zaščito objektov pred povratno vodo iz kanalizacije, objekti in naprave za predčiščenje odpadnih voda) niso predmet sofinanciranja.

III. UPRAVIČENCI

Upravičenci do dodelitve proračunskih sredstev po tem razpisu so fizične osebe s stalnim prebivališčem v občini ter društva in zavodi, ki imajo sedež v občini Moravče.

IV. VIŠINA SREDSTEV

Sredstva so za leto 2024 zagotovljena na proračunski postavki 052215 Subvencioniranje hišnih čistilnih naprav, konto 431400 Investicijski transferi posameznikom in zasebnikom v višini 15.000,00 EUR. Višina sredstev se usklajuje z veljavnim proračunom v fazi izdaje sklepov.

Višina dodeljenih sredstev za sofinanciranje MKČN za fizične osebe je vezana na število stanovanjskih enot. Ena enota

predstavlja stanovanjsko hišo, pri večstanovanjskih objektih pa ena enota predstavlja eno stanovanje. Število enot se določi na podlagi vpogleda v uradne evidence.

Višina sofinanciranja za fizične osebe za posamezno enoto znaša do 100 % upravičenih stroškov, vendar ne več kot 1.400,00 EUR za prvo enoto. V večstanovanjskih objektih se za vsako dodatno enoto višina sofinanciranja poveča za 500,00 EUR. DDV ni predmet sofinanciranja.

Višina dodeljenih sredstev za sofinanciranje MKČN za društva in zavode znaša do 100 % upravičenih stroškov, vendar ne več kot 3.000,00 EUR na objekt do 150 m² neto tlorisne površine ali 6.000,00 EUR na objekt nad 150 m² neto tlorisne površine objekta. DDV ni predmet sofinanciranja.

Obdobje upravičenosti stroškov je od 1. 1. 2023 do 30. 11. 2024.

V. RAZPISNI POGOJI in MERILA ZA DODELITEV FINANČNIH SREDSTEV

1) MKČN mora ustrezati pogojem za malo čistilno napravo, ki jih določa Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (Uradni list RS, št. 98/15, 76/17, 81/19, 194/21 in 44/22 – ZVO-2).

2) Čiščenje komunalne odpadne vode v MKČN mora biti skladno z določili Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22).

3) MKČN mora biti izven območij naselij ali aglomeracij določenih z Operativnim programom odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode v Republiki Sloveniji znotraj katerih je že zgrajena ali načrtovana kanalizacija.

4) MKČN znotraj naselij ali aglomeracij iz prejšnje alineje je dopustna v primeru, da je obremenjevanje okolja zaradi nastajanja komunalne odpadne vode v objektu oziroma v skupini objektov manjše od 50 PE in so izpolnjeni pogoji, da bi dolžina kanalizacijskega priključka presežala dolžino 100 m ali gradnja kanalizacijskega priključka tehnično ni izvedljiva ali bi gradnja kanalizacijskega priključka povzročala nesorazmerne stroške glede na koristi za okolje.

5) Lokacija MKČN mora biti poznana, vlagatelji morajo razpolagati z lastninsko pravico oziroma morajo predhodno urediti služnostno ali stavbno pravico.

6) Vlogi za hišno črpališče ali odcep za hišni priključek mora biti priložena izjava upravitelja kanalizacijskega omrežja, da ni možna drugačna tehnična rešitev.

7) Do subvencije niso upravičeni investitorji novogradenj, kjer je bila gradnja male čistilne naprave, odcepa za hišni priključek ali črpališča pogoj za izdajo gradbenega dovoljenja in so bili izvedeni po 1. 1. 2011.

V primeru povezovanja lastnikov večstanovanjske stavbe

oziroma več posameznih stanovanjskih hiš na skupno čistilno napravo, morajo vsi lastniki večstanovanjske hiše oz. posamezne stanovanjske hiše, priključene na skupno čistilno napravo, podati skupno vlogo za dodelitev sredstev.

Upravičenci, ki bodo za več objektov postavili skupno malo komunalno čistilno napravo, morajo priložiti podpisan medsebojni dogovor vseh uporabnikov male čistilne naprave, ki ni časovno omejen in določiti osebo, ki bo zadolžena za upravljanje male čistilne naprave ter kateremu upravičencu se nakažejo sredstva za prvo enoto.

VI. VSEBINA RAZPISNE DOKUMENTACIJE

Upravičenec mora vložiti vlogo (izpolnjen obrazec z zahtevanimi prilogami).

Razpisna dokumentacija je od dneva objave javnega razpisa do izteka prijavnih rokov dosegljiva na spletni strani Občine Moravče **www.moravce.si**.

Zainteresirani prosilci lahko dvignejo razpisno dokumentacijo v času uradnih ur tudi v vložišču Občine Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče.

VII. ROK IN NAČIN PRIJAVE

Zainteresirani prosilci lahko oddajo vloge – prijave obrazce za dodelitev finančnih sredstev skladno s Pravilnikom, do porabe sredstev oz. najkasneje do **31. maja 2024**.

Prijave oziroma vloge je potrebno oddati osebno na vložišču Občine Moravče ali poslati s priporočeno pošto na naslov: Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče.

Vlogo je potrebno oddati oziroma poslati v zapečatenem ovitku, ovitek pa mora biti na sprednji strani označen z napisom »**NE ODPIRAJ-MKČN-ČP-HP 2024**«. Na hrbtni strani ovitka mora biti označen polni naslov vlagatelja.

VIII. POSTOPEK OBRAVNAVE VLOG in OBVEŠČANJE O IZIDU RAZPISA

Vse prejete vloge bo obravnavala tričlanska komisija, ki jo imenuje župan. Odpiranje vlog ni javno. Komisija bo vsak začetek meseca odpirala vloge, ki bodo prispele v preteklem koledarskem mesecu. Upoštevale se bodo izključno na priloženem obrazcu v celoti izpolnjene vloge ter pravočasno oddane vloge.

V primeru, da vloga ni popolna skladno s pogoji in merili javnega razpisa za sofinanciranje, bodo prosilci pozvani, da v roku 8 dni vlogo dopolnijo. Če tega ne bodo storili, oziroma bo vloga kljub dopolnitvi še vedno nepopolna, bo vloga s sklepom zavržena.

Občina Moravče bo s sklepom vse prosilce obvestila o izidu javnega razpisa najkasneje do 30. 6. 2024. Z upravičenci bodo sklenjene pogodbe, v katerih bodo opredeljeni pogoji in način koriščenja proračunskih sredstev.

Komisija bo pri oblikovanju seznama prejemnikov proračunskih sredstev upoštevala datum prispelih popolnih vlog. Sredstva se dodeljujejo do porabe finančnih sredstev. Popolne vloge vlagateljev, ki zaradi porabe finančnih sredstev v tekočem proračunskem letu ne bodo realizirane, se prenesejo v naslednje leto, ob upoštevanju vrstnega reda prispelosti.

IX. DODATNE INFORMACIJE

Dodatne informacije v zvezi s tem razpisom lahko zainteresirani pridobijo na Občini Moravče, na tel. št. 01/723 11 13 ali elektronskem naslovu petra.pergar@moravce.si.

Datum: 1. 2. 2024
Št.: 430-0012/2024-3

OBČINA MORAVČE
Dr. Milan Balažič
Župan Občine Moravče

Na podlagi 10. člena Pravilnika o priznanjih Občine Moravče (Uradni vestnik Občine Moravče, št. 02/99)
objavlja Občina Moravče, Vegova ulica 9, Moravče

Javni razpis za podelitev občinskih priznanj

I. PREDMET RAZPISA

Predmet razpisa je podelitev priznanj Občine Moravče, ki so najvišja priznanja občine za dosežke, ki so prispevali k boljšemu, kvalitetnejšemu in polnejšemu življenju občanov in imajo pomen za razvoj in ugled občine na področju gospodarstva, znanosti, umetnosti, kulture, športa ter humanitarnih in drugih dejavnosti.

Priznanja se lahko podeljujejo tudi za izkazano požrtvovalnost, hrabrost in človekoljubnost ob izjemnih dogodkih. Priznanja bodo predvidoma podeljena ob občinskem prazniku.

Priznanja Občine Moravče so:

- ČASTNI OBČAN,
- PLAKETA OBČINE,
- PRIZNANJE OBČINE.

Naziv častnega občana Občine Moravče se podeli posamezniku, ki doseže pomembnejše trajne uspehe na gospodarskem, znanstvenem, umetniškem, kulturnem, športnem, vzgojno-izobraževalnem in humanitarnem področju.

Plaketo občine se podeli posameznikom, organizacijam in skupnostim v občini, prijateljskim mestom in podjetjem, organizacijam in posameznikom iz tujine, ki s posebnimi prizadevanji in uspehi na področju gospodarstva, družbenih dejavnosti in drugih področjih dela pomembno prispevajo h gospodarskemu in političnemu razvoju občine in k razvijanju družbenih dejavnosti ter medsebojnih prijateljskih odnosov.

Priznanja lahko dobijo posamezniki, skupine, organizacije in skupnosti, podjetja, društva, zavodi in druge pravne osebe, kakor tudi posamezniki, ki niso občani Moravč, so pa bili rojeni na območju občine, ali so živeli določen čas v občini in so s svojim delovanjem in dosežki bistveno prispevali k ugledu občine.

II. RAZPISNI POGOJI

- predlagatelj so lahko pravne ali fizične osebe s sedežem oziroma stalnim prebivališčem v občini Moravče;
- priznanja lahko dobijo posamezniki, skupine, organizacije

in skupnosti, podjetja, društva, zavodi in druge pravne osebe, kakor tudi posamezniki, ki niso občani Moravč, pa so bili rojeni na območju občine ali so živeli določen čas v občini in so s svojim delovanjem in dosežki bistveno prispevali k ugledu občine;

- predlagatelj za podelitev priznanj sebe ne more predlagati za priznanje;

- predlogi za podelitev priznanj morajo vsebovati naslednje podatke:

1. podatke o predlagatelju,
2. vrsto predlaganega priznanja občine,
3. podatke o predlaganem prejemniku priznanja,
4. obrazložitev k predlogu,
5. dokumente, ki potrjujejo dejstva v obrazložitvi.
6. predlagatelj mora pridobiti pisno soglasje prejemnika občinskega priznanja iz katerega izhaja, da se prejemnik strinja s prejemom priznanja in da se bo udeležil podelitve, ki bo na proslavi ob občinskem prazniku.

III. ROK IN NAČIN PRIJAVE

Rok za oddajo predlogov je **četrtek, 15. februar 2024, do 12. ure.**

Predloge lahko pošljete v zaprti kuverti, s pripisom »za občinska priznanja«, s priporočeno pošto, na naslov Občina Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče ali oddate osebno v glavni pisarni.

Opozorilo: Upoštevajo se samo predlogi, ki bodo poslani v zahtevanem roku. Po preteku roka za prijavo se nepravčasno posredovane predloge vrne pošiljatelju.

IV. DODATNE INFORMACIJE

Morebitna dodatna pojasnila lahko dobite pri Sari Flis na telefonu številka: 01/724 71 41.

Številka: 094-0003/2023-1

Datum: 15. 1. 2024

OBČINA MORAVČE

Dr. Milan Balažic

Župan Občine Moravče

Vpis otrok v vrtec

Spoštovani starši,

letos bo VVZ Vojke Napokoj za vpis otrok v vrtec izvedel javni vpis. Za šolsko leto 2024/2025 bo javni vpis potekal od 15. 3. do 31. 3. 2024 s sprejemom otrok v vrtec s 1. 9. 2024. To pomeni, da bomo vloge za vpis otrok v vrtec za naslednje šolsko leto sprejemali v navedenem času.

Starši oziroma skrbniki otroka (v nadaljevanju: starši) oddajo vlogo za sprejem otroka v vrtec na predpisanem obrazcu. Obrazec »Vloga za sprejem otroka v vrtec« dobijo starši v tajništvu šole in na spletni strani vrtca (www.vrtec-moravce.si). Vloge morajo biti oddane **osebno v tajništvu šole ali priporočeno po pošti na naslov: Osnovna šola Jurija Vege Moravče, Vegova 38, 1251 Moravče.** Vlog po elektronski pošti ne sprejemamo.

Vlogo za vpis otroka morajo oddati starši otrok:

- ki otroka prvič vpisujejo v vrtec,
- ki so vlogo za sprejem v vrtec oddali med letom in niso bili sprejeti v vrtec,
- ki otroka ponovno vpisujejo,
- ko otroka vpisujejo ponovno po predhodnem izpisu iz vrtca.

VABLJENI!

Osnovna šola Jurija Vege Moravče
Suzana Cvirn Guček, ravnateljica

oš Jurija Vege

Vpis v prvi razred za šolsko leto 2024/2025

**Osnovna šola Jurija Vege
Vegova ulica 38, Moravče**

Osnovna šola Jurija Vege vabi k vpisu v prvi razred vse otroke, **rojene v letu 2018.**

Vpis vseh prvošolcev bo v **PONEDELJEK, 12. 2. 2024, ob 16.30 uri**, na Osnovni šoli Jurija Vege.

Najprej bo za starše **roditeljski sestanek** (tudi za starše otrok s podružnične šole), sledil bo skupinski vpis otrok v šolo. **O vseh podrobnostih o vpisu boste obveščeni še osebno, po pošti.**

Na skupinski vpis s seboj pripeljite tudi bodoče prvošolce, ki se bodo medtem spoznali in malo poigrali.

Vljudno vabljeni!

Obvestila Kmetijske svetovalne službe

PRIPRAVILA: BARBARA KRŽIŠNIK, terenska kmetijska svetovalka, KGZS - Zavod Ljubljana

Trošarina za pogonska goriva v kmetijstvu in gozdarstvu – letos ni sprememb

Začetkom lanskega leta se je način znižanja trošarine spremenil, saj se je z uvedbo goriva za kmetijstvo (KOEL – GK) uvedlo takojšnje uveljavljanje znižane trošarine že pri nakupu goriva. Pogoji za upravičenost **nakupa goriva za kmetijstvo v letu 2024 ostajajo enaki**. Upravičenci so uporabniki, ki so imeli na dan 30. junija 2023 v RS v uporabi toliko gozda in kmetijskih zemljišč po posameznih vrstah dejanske rabe (GERK), da skupna normativna poraba znaša vsaj 540 litrov, oz. vsaj 150 litrov za gozd. Upravičeni do nakupa goriva so tudi čebelarji z najmanj 41 panji čebel, ki imajo na dan 30. junija preteklega leta evidentirane premike čebeljih panjev na oddaljena stojišča v oddaljenosti vsaj 10 kilometrov zračne linije.

Oddaja obračuna za pavšal za leto 2023

Imetnik dovoljenja za uveljavljanje pavšalnega nadomestila (8 %) mora za obdobje veljavnosti dovoljenja oddati obračun pavšalnega nadomestila, ki ga mora predložiti davčnemu organu do **31. 1. tekočega leta za preteklo koledarsko leto. Obrazec morate oddati tudi, če v lanskem letu prodaje niste imeli**. Bolje kakšen dan zamude, kot da se obračuna sploh ne odda, saj boste v slednjem primeru dobili globo in prekinitev dovoljenja. Obvezna je elektronska oddaja v sistemu eDavki. Če ste nas pooblastili za oddajo obračunov za pavšalno nadomestilo, vas pozivamo, da nam tisti, ki tega še niste storili, **čim prej posredujete podatke za obračunan pavšal** (račune od prodaje ali izpise, ki jih dobite pri prodaji svojih pridelkov zavezancem za DDV).

Zbirna vloga 2024

Vnos vseh zahtevkov za posamezne intervencije letošnje Zbirne vloge (t. i. subvencije) bo potekal **od 29. 3. 2024 do predvidoma 8. 7. 2024**. Letos je drugo leto novega programskega obdobja Programa razvoja podeželja (PRP 2023-2027) in je kljub temu nekaj sprememb pri sistemu plačil, pogojih in obveznostih. Zato vas vabimo, da se udeležite katerega od izobraževanj, ki jih bomo organizirali na območjih vseh izpostav KSS, eno izobraževanje pa bo potekalo preko spletne povezave Zoom. Vsa izobraževanja bodo objavljena tudi na naši spletni strani. Svetovalci KSS Domžale bomo v sodelovanju

ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE

Izpostava Domžale

Vir, Šaranovičeva cesta 21a, 1230 Domžale
www.lj.kgzs.si

URADNE URE

Ponedeljek in sreda: 8h–11h

ostalo po dogovoru

Telefon: 01/724-18-45, 01/724-48-55

E-naslovi: barbara.krzisnik@lj.kgzs.si,
pavla.pirnat@lj.kgzs.si,
domen.cigale@lj.kgzs.si

z našim specialistom za poljedelstvo **izvedli predavanje z naslovom Novosti in pogoji za plačila Zbirne vloge za leto 2024 (subvencije) za kmetije na območju KSS Domžale in Kolobar z vključevanjem neprezimnih in prezimnih posevkov**, ki bo potekalo **v četrtek, 14. 3. 2024, s pričetkom ob 10. uri v Kulturnem domu v Moravčah, Vegova ulica 9**. Na predavanju vam bomo posredovali osnovne informacije o Zbirni vlogi za leto 2024, predstavljena pa bo tudi strokovna tematika s področja poljedelstva in pridelave krme (ozelenitve in dosevky). Udeležba na predavanju ni obvezna, je pa priporočljiva.

Osvežitev podatkov v registru kmetijskih gospodarstev (RKG) bo letos izjemoma potekala meseca februarja (predvidoma od 1. do 29. februarja 2024), in ne januarja, kot je bila dosedanja praksa, kar pomeni, **da v februarju ne bo mogoče urejati in spreminjati podatkov v RKG na Upravnih enotah**. GERK-e in vse podatke vezane na Register kmetijskih gospodarstev (RKG) lahko uredite na Upravni enoti najkasneje do en dan pred oddajo Zbirne vloge. Od marca 2024 naprej tako lahko tudi sami preverite v javnem GERK pregledovalniku, če imate na vaši kmetiji napake tipa ERR, ki jih je treba odpraviti pred vnosom Zbirne vloge.

Pogoj za oddajo zahtevkov Zbirne vloge so tudi urejeni **GERK-i, kar pomeni, da imate prijavljene vse površine, ki jih obdelujete in da prijavljena površina odraža dejansko stanje v naravi**.

Dopolnitve zbirne vloge 2023

Dopolnitev lanske zbirne vloge za **neprezimne in prezimne posevke** se lahko še vedno naredi

do 29. 3. 2024. Obvezna je za kmetije, ki:

- so lani uveljavljale intervencijo SOPO za ukrep ZEL in zelen pokrov ni viden na najmanj 70 % ozele- njene površine,

- imajo vrsto prezimne kmetijske rastline na po- vršini drugačno od prijavljene in je ta pomembna za uveljavljanje določenih plačil (KOL) ali izpolnjevanje pogojenosti (kmetije z več kot 10 ha ornih zemljišč).

Stanje v Zbirni vlogi mora biti usklajeno z de- janskim stanjem v naravi, zato nas za dopolnitev pokličite.

Sopotnik

V aplikaciji Sopotnik so obdelani podatki satelit- skega spremljanja površin z namenom spreml- janja upravičenosti GERK-ov za posamezne inter-

vencije oziroma plačila. Tudi v letošnjem letu ima ta pomembno vlogo pri kontroli prijavljenih površin in komunikaciji med nosilcem kmetije in Agencijo za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP) po oddaji Zbirne vloge. Svetujemo vam, **da ste pozorni na obvestila, ki jih dobite na mail, sms ali po fizični pošti** (odvisno za katero možnost obveščanja ste se odločili ob oddaji Zbirne vloge). **Zadnji dan za oddajo pojasnil preko aplikacije Sopotnik oziroma ustrezno dopolnitev Zbirne vloge za leto 2023 je 29. 3. 2024. Obstajata dve možnosti ureditve:**

- preko aplikacije Sopotnik poslati na ARSKTRP ustrezna dokazila in fotografije, če se z ugotovitvijo ne strinjate ali

- uskladiti podatke in zahteve z dejanskim spre- menjenim stanjem, kar storite pri nas z dopolnitvijo Zbirne vloge.

Oltar znamenitega arhitekta v naših krajih

BESEDILO: NINA DORIČ MAJDIČ, FOTOGRAFIJE: NINA DORIČ MAJDIČ in SABINA BARLIČ

V zimski kapeli župnišča v Pečah hranijo manjši Plečnikov oltar. Leta 2003, pred dvajsetimi leti, ga je peška župnija prejela v dar od Družbe Jezusove – slovenskih jezuitov.

Oltar je bil prvotno narejen za dom duhovnih vaj v Mariboru. Blagoslovljen je bil 20. marca leta 1936. Po drugi svetovni vojni je bil večkrat premeščen, dokler ni našel svojega mesta v Pečah.

To je lesen stenski oltar, v kremno beli barvi z zlato dekoracijo. Sestavlja ga stenski oltar, s petimi skrbno zaokroženo oblikovanimi nožnimi stebrički, ki jih na sredini krasi ozek zlat reliefni venček in miza. V višino se nadaljuje z manjšim zlatim tabernakljem, nad katerim se med stebričkoma in zaokroženo oblikovanim strešnim zaključkom, nahaja manjša slika Marije z Detetom. K oltarni opremi spada tudi stebriček s Praškim Jezuščkom.

Ker je bilo leto 2022 zaznamovano kot Plečnikovo leto, se je porodila odločitev za ureditev zimske kapele in oltarja.

Dela so zajemala celostno obravnavo prostora, od znižanja stropa, beljenja sten, nove osvetlitve, barvanja vrat, novega podesta, na katerem stoji oltar, nove oltarne mize, ambona, stebrička za tabernakelj, novih miz in stolov ter konservi- ranja – restavriranja oltarja, kipa Križanega, slik Križevega pota, tabarnaklja in svečnikov.

Kot odgovorna za usklajevanje načrtovanega dela sem z vsemi novimi elementi skušala doseči zračnost, barvno har- monijo in umirjenost prostora. Osredotočena sem bila na stenski Plečnikov oltar in sledila njegovi formi in oblikovanju, tako da so nova oltarna miza, ambon in steber za tabernakelj posnemali obliko originala. Podest je dobil polkrožno obliko in na vsaki strani tudi stopnici, ki služita tudi kot podstavek stebrov Praškega Jezuščka in tabernaklja. Na novo so bili narejeni tudi štirje leseni svečniki, ki krasijo mizo oltarja. Stena, na katero sloni oltar, je dobila modrozeleno preprosto poslikavo oboka, ki nakazuje apsido ali oltarno nišo.

Obnovitvena dela v kapeli so se začela v oktobru 2022 in se zaključila v avgustu 2023 v sklopu praznovanja Jernejeve nedelje, kjer je bila blagoslovljena tudi kapela in ostali prenovljeni prostori župnišča.

Za zaupanje in dobro sodelovanje se zahvaljujem gospodu župniku Kancijanu Čižmanu, Sabini Barlič, svojemu možu za pomoč pri načrtovanju in vsem mojstrom, da smo skupaj ustvarili lep prostor, v katerem se srečujeta umetnost in duhovnost.

DRUŠTVO PODEŽELSKIH ŽENA MORAVČE

in ZVEZA KMETIC SLOVENIJE

razpisujeta

**3. DRŽAVNO TEKMOVANJE
V OCENJEVANJU KROFOV**

PRIJAVE sprejemamo do vključno petka, 8. 2. 2024,
do 12. ure na e-mail: romana.capuder@gmail.com
ali na telefon Romana Capuder **051 366 410 / 031 818 780**
ali irena.ule@bf.uni-lj.si (predsednica Zveze kmetic Slovenije).

SPREJEM izdelkov bo v petek, 9. 2. 2024,
od 12.00 do 17.00 ure, v avli Kulturnega doma Moravče
(oz. po dogovoru). Prispevek znaša 5 € na izdelek
in se poravna v gotovini ob dostavi.

Izdelki bodo sodelovali na razstavi v avli KD MORAVČE
v soboto, 10. 2. 2024, po 9. uri.

OCENJEVANJE: zunanji videz: barva skorje, venec izdelka,
izgled površinske skorje, okus, barva, prožnost sredice, oblika.
Izdelki ne smejo biti posipani s sladkorjem ali obliti
(odšteje se 1 točka).

KATEGORIJE:**A**

KROFI BREZ MARMELADE

B

KROFI Z MARMELADO

C

OSTALI IZDELKI

Izdelke bo ocenila tričlanska strokovna komisija v petek,
9. 2. 2024, po 18.00 uri. Ocenjevanje bo potekalo v skladu
s Pravilnikom o ocenjevanju krofov na državnem ocenjevanju,
sprejetim 10. 2. 2022. Na dan ocenjevanja bodo rezultati na
razpolago v večernih urah pri predsednici DPŽ Moravče,
Romani Capuder.

POSTAVITEV RAZSTAVE: sobota, 10. 2. 2024, ob 9.00 uri
v avli Kulturnega doma Moravče.

PODELITEV PRIZNANJ: sobota, 10. 2. 2024, ob 12.30 uri
v dvorani KD Moravče.

Organizacijski odbor

**Pesem na večer
božičnega dne**

BESEDILO: BERNARDA MAL

Po tradiciji je 25. decembra v
peški cerkvi zadonel Božični
koncert v izvedbi Peškega okteta.

V pričakovanju so cerkev na-
polnili številni domačini in obisko-
valci iz drugih krajev. Božične
pesmi so se vrstile in risale za-
dovoljno sproščenost na obrazih
občinstva. V izvedbah so tokrat
izstopali solisti in prepričali, da
mladost zmore tudi uhojene
poti izboljšati, kajti sedaj polovi-
co okteta sestavljajo mladi pev-
ci, ki svoje glasove oblikujejo na
skupnih vajah in tudi samosto-
jno v glasbenih šolah solo petja.
Kot gostje večera so nastopile
pevke – na novo združene pred
nekaj meseci – ženske vokalne
skupine Fibula z Vač. Ohranjajo
zborovsko petje, navado in način
druženja po vaseh, ki se počasi
izgublja v nemirno vrvenje sveta.
Koncertu je piko na i dodal nastop
Petra Pirnata, umetniškega vod-
je okteta in pevca v Slovenskem
komornem zboru. Enega glasu je
bilo dovolj, da je zaobjel večerno
in koncertno tihoto v popolni uje-
tosti s klavirsko spremljavo Katje
Kos. Zaključni del koncerta sta oba
pevska sestava združila v skupni
pesmi. Z nekaj mislimi na nasled-
nji praznični dan – dan samosto-
jnosti in enotnosti – so se pevci
poklonili s pesmijo, voditeljica pa
z nekaj utrinki vpletenimi v vezno
besedilo. Tokratno besedilo so
sestavljali kratki odlomki iz knjige
Martina Goloba S spletne prižnice
in napovedovali nov dogodek v
Pečah – predstavitev knjige. Pose-
bnost koncerta so tudi zahvale,
ki jih pripravi Matjaž Barlič v hu-
mornem tonu in poskrbi tudi za
kanček satirične osti naperjenih
v minulo leto.

Najglasnejši del dogodka je
potekal po koncertu na ploščadi
pred cerkvijo ob toplih napitkih,
toplejših besedah in najtoplejših
objemih.

In čakamo, dragi pevci, da se ob letu osorej spet vidimo in slišimo.

Pripis:

Ko pišem te vrstice, je skriti »božični gost« že bil med nami in napolnil cerkev, prinesel radoživosti, veselja in hvaležnosti.

Slovenska zastava plapola na Limbarski gori

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: BOJANA DORIČ

V naši občini je v naseljih in pri posameznikih postavljenih kar nekaj drogov, kjer vse dni plapolajo slovenske zastave.

Tudi na Limbarski Gori bo od sedaj naprej vse dni plapolala zastava. Sorodniki, sosede in prijatelji so jo postavili na začetku vasi na zemljišču svojega vaščana Antona Urankarja, ki je v mesecu januarju praznoval osebni jubilej. V voščilu, ki so mu ga namenili, so mu zaželeli, naj svoj čas izpolni v zdravju, sreči in veselju.

kamelije

Dalmatinski pušelj

KONCERT DALMATINSKE GLASBE
Z ETNO PRIDIHOM

17. 2. 2024 ob 19h, Kulturni dom Groblje

Ženska klapa Kamelije

Gostje: Moška vokalna skupina Lipa, Litija

Vstop prost, s prostovoljnimi prispevki.

Toplo vabljeni!

DRUŠTVO KRAJANOV DEŠEN – DŠN

vabi na

**19. POHOD ŽELJA
NA PIVKELJ TURN**

V POČASTITEV
OBČINSKEGA PRAZNIKA
OBČINE MORAVČE

v nedeljo 3. marca 2024

Dobimo se pri Planinskem domu ob 13. uri
in na vrhu ob 14. uri,
kjer bo krajši kulturni program.

Vljudno vabljeni!

Društvo krajanov Dešen – DŠN

*Minilo je kar nekaj let,
odkar sta za vedno zaspala,
a v naših srcih bosta vedno ostala.*

V spomin

V mesecu januarju je minilo 5 let, odkar nas je zapustil ata Maks, v marcu pa bo minilo 30 let, odkar je za vedno zaspala mama Angelca.

Maks Trdin

16. 2. 1924 – 4. 1. 2019

Angelca Trdin

11. 5. 1930 – 13. 3. 1994

Hvala vsem, ki se ju spominjate, postojite ob njenem grobu in prižgete svečke.

Vsi njuni

*Naj bo spokojen, sladek spanec tvoj,
prinese blaženega miru, v srcih nosili bomo te s seboj,
spominjali se bomo dni, ko bil si tu.*

V spomin

7. decembra je minilo 10 let, odkar nas je zapustil naš dragi ata

Jože Cerar

PO DOMAČE SKORJUČEV JOŽE.

Hvala vsem, ki obiskujete njegov grob.

Vsi njegovi

*Tako tiho, skromno si živela,
takšno tudi življenje si imela,
zdaj rešena vseh si bolečin,
za tabo ostal bo lep, a boleč spomin.*

Zahvala

Svojo življenjsko pot je v 77. letu starosti zapustila naša draga mama, sestra, babica, prababica, tašča in teta

Marija Berk

PO DOMAČE MLINARJEVA MIMI Z DRTIJE.

Ob izgubi naše zlate mame se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečene besede tolažbe, podarjeno cvetje, sveče ter za mašne darove.

Zahvaljujemo se osebju doma upokojencev Domžale, župniku Kancijanu Čizmanu za lepo opravljen pogrebni obred ter pogrebni službi Vrbančič.

Hvala vsem, ki ste se poslovili od nje in jo ohranili v lepem spominu.

Vsi njeni

*Od nekdaj, mama, varno si bila zavetje.
Hiša zdaj ni več ljubeči dom.
Vsaka misel nate
še vedno kot nežen je objem.*

V spomin

Marija Novak

DACARJEVA MAMA Z IMENJ

Sredi februarja mineva prvo leto od njenega zemeljskega slovesa. Hvala vsem, ki upočasnite korak ob njenem grobu, sklenete roke v spomin in molite za njeno večno srečo.

Vsi njeni

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
le delo tvojih rok ostaja.*

Zahvala

Svojo zemljsko pot je v 81. letu življenja sklenila draga mami, babi, tašča, sestra in teta

Angela Brodar

IZ ČEŠNJIC PRI MORAVČAH.

Iskrena hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem za izrečeno sožalje in besede tolažbe. Hvala tudi za darovano cvetje, sveče in mašne namene. Posebna zahvala župniku Kancijanu Čizmanu za pogrebno sveto mašo, pevskemu kvartetu Cvet ter gospe Romani Capuder za prebran govor. Hvala tudi pogrebni službi Vrbančič in trobentaču za zaigrano žalostinko.

Hvala vsem, ki se boste naše mami spominjali v molitvah.

Vsi njeni

*Ko večerna zarja zgine,
s svetlim soncem za goro,
vse na zemlji zame mine,
ko se vrnem tja v nebo.*

Zahvala

V 86. letu starosti se je od nas poslovila naša draga mami, mama, stara mama, sestra, tašča in teta

Albina Jesenšek,
roj. Lavrinc

IZ PEČ.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sovaščanom in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče, darove za sv. maše in cerkev.

Hvala osebju Doma počitka Mengeš za vso predano in sočutno oskrbo. Zahvaljujemo se gospodu Kancijanu Čizmanu za lepo opravljen pogrebni obred, pogrebni službi Vrbančič, pevcem Peškega okteta ter gospe Jelki Lalič in Sabini Barlič za poslovilni govor. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

*Bolečina se da skriti,
pa tudi solze ni težko zatajiti,
le ljube skrbne mame
nihče nam ne more več vrniti.*

Zahvala

V 59. letu starosti je svojo življenjsko pot po hudi bolezni sklenila naša draga žena, mama, sestra in teta

Ana Bergant

Vsem se iskreno zahvaljujemo za izkazano sožalje in podporo v teh težkih trenutkih.

Posebno zahvalo namenjamo patronažnim sestram in izvajalki nege na domu ga. Danici. Zahvaljujemo pa se tudi vsem, ki ste jo tako množično pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi žalujoči

Zame tokrat več ne bo pomladi!

*Odhajam z zimo in v spomine;
vseh vas, ki ste me imeli radi ...*

Zahvala

Ob slovesu od naše drage

Marije Razoršek

PO DOMAČE PETROVE MINKE S TLAČNICE
(18. 1. 1936–17. 12. 2023)

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo obiskovali v letih njene bolezni. Hvala tudi negovalkam Zavoda Pristan, Patronažni službi ZD Moravče za nego in pomoč.

Hvala duhovnikom za duhovno oskrbo, župniku Kancijanu Čizmanu za opravljeno pogrebno sv. mašo ter Sabini Barlič za sočutne besede ob zadnjem slovesu.

Hvala vsem za darovano cvetje, sveče in darove za sv. maše. Hvala vam vsem, ki ste se od nje poslovili ter jo ohranjate v spominu.

Vsi njeni

*Mami,
dar si in čudež stvarjenja,
rodovitna njiva življenja,
zorana za seme trpljenja,
rojena za zarjo vstajenja.*

Zahvala

Z veliko hvaležnostjo se spominjamo naše drage mami

Jožefe (Pepce) Štefan,

ki je 13. novembra 2023, v 90. letu starosti, v Bogu mirno zaspala in se s tega sveta poslovila. Pogrešamo jo njeni sestri, brat, otroci, vnuki in pravnuki, pa tudi mnogi, ki so jo imeli radi in jo cenili.

Hvala vsem, ki ste se prišli posloviti od nje, darovali sveče, cvetje, darove za številne sv. maše ter darove za Cerkev in Karitas. Na njen zadnji zemeljski dom smo jo pospremili s prelepim slovesom, iz katerega sta vela mir in hvaležnost.

Hvala vsem, ki ste sooblikovali pogrebno slovo in sveto mašo v župnijski cerkvi v Moravčah. Posebno smo hvaležni bolniškima duhovnikoma Anžetu Cunku in Miru Šlibarju, našemu dragemu župniku Kancijanu, drugim duhovnikom in diakonu za globoko doživet obred, sestram klarisam za molitveno podporo, pevcem cerkvenega zbora in KZ Limbar za čudovito petje, pogrebni službi Vrbančič za prijazno ustrežljivost, predvsem pa vsem, ki ste ji s strokovno in nežno pomočjo olajšali zadnje obdobje njenega poslovljanja: zdravniku, sestram in patronažni službi ZD Moravče, osebju Respiratornega centra Infekcijske klinike UKC Ljubljana, oskrbovalkam pomoči na domu, sosedom in vsem, ki ste jo obiskovali.

Njeni domači smo srečni, da smo se lahko v miru in dostojanstvu poslovili od naše drage mami, ki jo je, tako verujemo, njen Gospod in Odrašenik povabil v nebeško slavo, kjer se bomo, tako upamo, enkrat vsi srečali in se ponovno objeli.

Vsi njeni

Spoštovani bralci Novic iz Moravske doline.

Prosimo vas, da **besedila** zahval in v spomin pošiljate v elektronski obliki na naslov **moravske.novice@moravce.si**, če je to le mogoče.

Ker vemo, da to vedno ni možno, nam tudi v prihodnje ne bo težko pretipkati na roke napisana besedila.

Glede fotografije je najbolje, da jo prinesete ali pošljete po pošti na naslov Občina Moravče, Vegova 9, 1251 Moravče. Le tako lahko zagotovimo najboljšo kakovost objavljene fotografije.

V primeru osebne dostave zahvale ne pozabite dopisati vaše ime in naslov, na katerega bomo fotografijo vrnili.

Objave besedil zahval in v spomin so za občane občine Moravče **brezplačne**.

Hvala za razumevanje.

Uredništvo Novic iz Moravske doline

GRADBENI MATERIALI

SALON KERAMIKE

ŽELEZOKRIVNICA IN BETONARNA

PREVOZI IN RAZKLADI

GRAMAX, gradbena trgovina, d.o.o. Ljubljanska cesta 15, 1270 Litija
T: 01 89 87 472 M: 051 628 246

VSE ZA VAŠE PROJEKTE, GRAMAX

vedno pri roki

Zgodovinski dogovor o novih evropskih migracijskih pravilih

BESEDILO: LJUDMILA NOVAK, poslanka Evropskega parlamenta

Svet EU in Evropski parlament sta dosegla dogovor o evropskem paktu o migracijah in azilu, katerega namen je celovito urediti upravljanje migracij v Uniji. V ospredju dogovora je solidarnost med državami članicami EU. Slednje so ga večinoma pozdravile, z izjemo Madžarske.

V Evropski ljudski stranki (ELS) smo prepričani, da gre za zgodovinski dogovor, saj je njegov namen ponovno vzpostaviti nadzor nad mejami EU. O tem, kdo vstopi v Evropo, odločajo vlade EU in ne tihotapci. Zato je vsak del pakta o migracijah enako pomemben. Nova usklajena pravila o varnostnih pregledih bodo učinkovito preverjala vse nezakonite prišleke na zunanjih mejah EU. Na zunanjih mejah se bo tako jasno razlikovalo med tistimi, ki potrebujejo mednarodno zaščito, in tistimi, ki je ne potrebujejo.

Dogovor vsebuje več uredb, ki določajo, kako si deliti upravljanje azilnih in migracijskih tokov med državami članicami ter kaj storiti v primerih nenadne migracijske krize. Ena od uredb o upravljanju migracij pa predvideva tudi obvezno solidarnost z državami članicami, ki se bodo znašle pod migracijskim pritiskom. Druge države članice, ki ne bodo pod neposrednim migracijskim pritiskom na svojih mejah, pa bodo lahko sprejele prosilce za azil ali pa zagotovile finančni prispevek. Hkrati besedilo dogovora še določa nove kriterije za določitev tega, katera država članica je odgovorna za obravnavo prošnje za mednarodno zaščito.

Sprejeti dogovor med Svetom EU in Evropskim parlamentom vzpostavlja tudi enoten postopek za podelitev in odvzem mednarodne zaščite po vsej Uniji. Tovrstna obravnava bo morala biti hitrejša kot doslej, prva odločitev o vlogi bo namreč morala biti sprejeta v največ šestih mesecih.

V ELS verjamemo, da je migracijska kriza skupni evropski izziv, ki ga moramo odgovorno reševati. Zagotoviti moramo, da bo naš skupni evropski migracijski in azilni sistem vselej pripravljen na izzive, ki jih bo prinesla prihodnost. V ELS nas tudi veseli, da so dogovor med Svetom EU in Evropskim parlamentom uradno pozdravili tudi v Združenih narodih, kjer je vodja visokega komisariata ZN za begunce (UNHCR) Filippo Grandi izrazila pripravljenost pomagati EU pri izvajanju dogovora.

Rubrika Pisma bralcev je namenjena:

- vsem, ki želite s predlogi, pobudami in kritičnim razmišljanjem izboljšati ali popestriti življenje v občini.

- javnim vprašanjem občinski upravi, če gre za teme, zanimive za širši krog bralcev.

- javni postavitvi vprašanj ali predlogov glede časopisa.

Pisma bralcev niso žaljiva ali zlonamerna. Uredništvo ne odgovarja za vsebine objavljene v pismih bralcev. Avtorji sami zagotavljajo verodostojnost in resničnost zapisanega. V kolikor gre za vprašanje, naslovljeno na javno osebo ali ustanovo, je objava omejena na dva zapisa z vsake strani na posamezno temo. Teksti naj ne presegajo 3000 znakov s presledki. Pisem bralcev ne lektoriramo in jih slogovno ne popravljamo. Zagotovljen je osnovni pregled besedila in odpravljanje tipkarskih napak.

Iskrene čestitke

Z velikim veseljem sem po pošti prejel že nekaj številčk Novic iz Moravške doline. Iskrena hvala zanje, predvsem pa vam za to, kaj vse ustvarjate v mojem rojstnem kraju. V zadnjem času me je posebno razveselila novica o začetenju gradnje doma za starejše občane v Moravčah. Gospodu županu dr. Milanu Balažiču in vsem sodelavcem, sploh vsem, čestitam za to odločitev, saj smo dom čakali že dolga leta in desetletja. Ker spremljam bolne in starejše že skoraj štiri desetletja in tudi sam nisem več mlad, pritrjujem pomembnosti doma. Sicer pa kdo ve, morda bom, če bom še pri močeh, kdaj kot oskrbovaneц doma, v pomoč stanovalcem tudi kot duhovnik.

Čestitke in zahvalo sklenem z besedami Phila Bosmansa: »Začni vsak dan (vsako leto) kot nov človek. Vsak dan naj bo tvoj prvi, čisto prvi dan. Včeraj in vsi pretekli dnevi in leta so mimo, pokopani v času. Zato jih ne moreš več spreminjati... Vsak dan moraš začeti znova. To je resnična umetnost življenja. Vsak dan znova oživi kot sonce. Vsak dan vstani iz noči. Vsak dan začni znova, poln upanja in zaupanja!«

Moravčan Miro Šlibar, bolnišnični duhovnik

ZAHVALA

Spoštovani gasilci PGD Moravče!

Iskrena hvala za hitro pomoč pri gašenju garažnega prostora naše hiše, za vaš trud in nesebično pomoč.

Družina Vrtačnik

OO SDS Moravče vabi na pogovorni večer
**OSAMOSVOJITEV SLOVENIJE IN
ČAS PO NJEJ**

**PETEK, 2. FEBRUAR
OB 17.00**

KULTURNI DOM MORAVČE,
Vegova ulica 9,
1251 Moravče

Gost pogovornega večera
predsednik SDS Janez Janša

PRIJAZNO POVABLJENI!

GOSTILNA IN PICERIJA

**DOSTAVA
HRANE
NA DOM**

**tel.: 01 723 28 83
gsm: 040 144 783**

Trg Svobode 15, 1251 Moravče
<https://www.facebook.com/PicerijapriJurku>

DKLimbarskaGora

vabi na tradicionalno prireditev

**35. POHOD PO NAGELJ
NA LIMBARSKO GORO**

ki bo v nedeljo, 17. marca 2024

Za najbolj zgodnje ob 9. uri **MAŠA**
v cerkvi sv. Valentina

Ob 11. uri **KULTURNI PROGRAM**
gost: **DOMEN KLJUN**

Za zabavo bodo skrbeli
Ansambel RAUBARJI

Generalni sponzor Avtohiša Krulc Moravče

Pridite po svoj nageljček
in preživite tretjo nedeljo v marcu
v prijetnem druženju v naravi in med prijatelji!

**OBČINA
MORAVČE
VABI NA**

**PRIREDITEV
OB SLOVENSKEM
KULTURNEM PRAZNIKU**

**v sredo, 7. februarja 2024, ob 19. uri
v kulturnem domu Moravče**

**Letošnji program bodo oblikovali
člani KŠD PEČE**

LEPO VABLJENI!

VABILO – novih 6.560 kg za čisto naravo

BESEDILO: SKAVTI

Z jesensko papir akcijo smo moravški skavti zbrali 6.560 kg papirja! Za to gre največja zahvala vam, ki vse leto pridno zbirate star papir in ga pripeljete na zbirno mesto, za kar smo vam neizmerno hvaležni. Z zbranim denarjem našim udeležencem lažje omogočimo številne dogodivščine in jih hkrati naučimo odgovornosti do okolja.

In ker se papir po špajzah ne neha nabirati, smo skavti že v pripravi na naslednjo papir akcijo, ki bo potekala **v tednu od 22. 3. do 29. 3.**, ko bo na parkirišču pod cerkvijo stal zabojnik.

V soboto, 23. 3. 2024, zjutraj pa se bomo kot v starih časih, veselo podali po vaseh in papir pobirali po domovih.

Za več informacij spremljajte naš **Facebook** in **Instagram**.

Skavti

ZDRUŽENJE BORCEV ZA VREDNOTE NOB MORAVČE

vabi v četrtek, 29. februarja 2024,
ob 15. uri na

REDNI LETNI OBČNI ZBOR

v gostilno Peterka Marija s. p. Drtija.

Vašo prisotnost prosimo, potrdite na
GSM 031-634-377 do 24. 2. 2024.

Vljudno vabljeni!

Odbor

DRUŠTVO KRAJANOV DEŠEN – DŠN

vabi člane društva in vse krajanke na

REDNI LETNI OBČNI ZBOR DRUŠTVA KRAJANOV DEŠEN – DŠN

in

PRAZNOVANJE DNEVA ŽENA,

ki bo v soboto, 9. marca 2024, ob 18. uri
na Planinskem domu.

DNEVNI RED:

- 1 Izvolitev organov občnega zbora
- 2 Preverjanje prisotnosti članov
- 3 Poročilo o delu društva za leto 2023
- 4 Razprava in potrditev poročil
- 5 Predlog programa dela za leto 2024
- 6 Predlog finančnega načrta za leto 2024
- 7 Potrditev članstva in sprejem novih članov
- 8 Praznovanje 8. marca dneva žena

Upravni odbor Društva krajanov Dešen – DŠN

KZC Kmetijska zadruga Cerklje
info@kzcerklje.si

Trgovina MORAVČE, Vegova ulica 7, tel: 01/834-56-84
Trgovina BLAGOVICA, Blagovica 10, tel: 041/370-437

SEMENSKI KROMPIR	ŠOTA v 150 l, 225 l in 250 l balah
 Informacije o ponudbi semenskega krompirja dobite v vseh naših poslovalnicah.	od 13,90€
ČEBULČEK 500 g Različne sorte	METLA SIRKOVA 5x vezana
od 1,99€ 	5,99€ 4,99€
PICE TONAČ, KRUHITKI, DOMAČI ŠTRUKLIJI NOVO V TRGOVINI MORAVČE! 	

DRUŠTVO UPOKOJENCEV MORAVČE

vabi člane na

REDNI LETNI OBČNI ZBOR,

ki bo v četrtek, 21. 3. 2024, ob 15. uri
v gostišču Peterka s. p. Drtija.

Prisotnost, prosimo, potrdite do 16. 3. 2024
na telefon 031-634-377.

Lepo vabljeni!

Odbor

MIZARSTVO AVBELJ

IZDELAVA POHIŠTVA PO NAROČILU

www.mizarstvo-avbelj.si
info@mizarstvo-avbelj.si
Stegne 1, 1251 Moravče
GSM: 041 641 446

BARVE LAKI PIRC

NOVA TRGOVINA ZA DOM

Sončna ulica 1a, Domžale - Vir
NASPROTI TRGOVINE HOFER
051 647 602

ODPRTO ŽE OD 6. URE
BARVE, AVTOLAKI, ČISTILA...

 3M **TEKNOS** **ALCEA C.A.R.F.I.T**

- brezplačna kontrola vida
- korekcijska očala
- sončna očala
- športna očala
- kontaktne leče

OK optika KRHLIKAR

Očesna optika Krhlikar
Trg svobode 2, 1251 Moravče
T: 01 723 28 22, M: 040 709 232
optika.krhlikar.pe@gmail.com
www.optika-krhlikar.si

Avtohiša Moravče **KRULC**

Prodaja vozil **NISSAN**

Pooblaščen servis vozil znamk
NISSAN RENAULT DACIA (NOVO)

Cenitve in popravila karoserijskih škod
(vse znamke vozil)

Sklepanje zavarovanje

Optika vozil, vulkanizilstvo, hotel pnevmatik,...

 www.avtohis-kraulc.si
 info@avtohis-kraulc.si
 01-7231-200

Nissan Qashqai e-POWER

Užitek vožnje na elektriko, brez polnjenja.

NISSAN

PRIHRAJEK DO **5.500 €** 8 LET JAMSTVA* BOM ZA ZIMSKE PNEVMATIKE**

90 NISSAN

Avtohiša KRULC

že več kot 35 let pooblaščen prodajalec in servis vozil **NISSAN**

Cesta heroja Vasje 5, 1251 Moravče www.avtohis-kraulc.si

Kombinirana poraba goriva: 5,4-13,1 l/100 km. Emissioni CO₂: 129-120 g/km. Emissioni stopnja Euro 6d Full. Emissioni NED: 120/100 g/km. Emissioni terestni delci: 0,00022 g/km. Št. delcev: 100-1 173. Oglejte si dodatne informacije. *Jamstvo iz proizvajalca. Emissioni iz prometa onesnažajo zrak in tako pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Priporočamo zlasti k čim boljše pogoje koncentracijam priležnega ozona delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter drugih delcev. **Stranka je upravičena do prihranka v višini 5.500 € (iz DDV) 0.000 € standardni popust in 3.500 € popust na vozila iz zaloge. Prihranek velja za Nissan Qashqai e-POWER 2WD verzije ACENTA, H-CONNECTA, TEOKA in TEOKA+ iz zaloge. *Ob nakupu avtomobila z Mobilne Finančne Servise kupec prejme zavarovanje špolske kasko, ki je v prvem letu subvencionirano in je za kupca brezplačno, ter 8 let jamstva. Podatljano jamstvo 8 let vključuje 3 let jamstva od 150.000 skupno prevoženih kilometrov (3 leta tovarniške garancije in 2 let podatljano jamstvo Real Garant) in dodatno 3 leta podatljano jamstvo Real Garant. Real Garant: do 150.000 skupno prevoženih kilometrov kar nastopi prej. Podatljano jamstvo je storitev zavarovalnice Real Garant Versicherung AG in velja od istega tovarniške garancije pod pogoji navedenimi v pogodbi o podatljano jamstvo in pogoji jamstva. Stranka prejme ob nakupu novega vozila Nissan Qashqai e-POWER bon za vsa 4 zimske pnevmatike v vrednosti 500 € (iz DDV). Obvezno je naročilo pnevmatik prej. CA Adria: d. o. o. Popusti velja do 31. 12. 2023 oziroma do razprodaje zaloge. Nissan si pridružuje pravico, da predčasno zaključi akcijo ali jo podaljša. Vse prodajne cene EVPC* + maloprodajne cene so neobvezujoče. Priporočene cene in vključujejo 22% DDV in dan. Podatljano si pravico do napaki. Silke so simboli. Pooblaščen izvoznik: CA Adria: d. o. o., Duplejska 22, 1001 Ljubljana. Več na nissan.si

BORIS KOPITAR SVETUJE

PREVERITE SLUH IN POSKRBITE ZANJ

POKLIČITE ZA TERMIN

059 044 055

BREZPLAČNO PREVERJANJE SLUHA IN TESTIRANJE SLUŠNIH APARATOV BTC LJUBLJANA

OBIŠČITE AUDIOBM
AUDIOBM.SI SLUŠNI CENTRI

Avtoservis Vesel

Anže Vesel s.p.

Češnjice 16b
1251 Moravče

T: 01 72 31 032
G: 041 288 075
info@servis-vesel.si

Odprto:
od ponedeljka do petka
od 8.00 do 17.00

- servis in popravila vozil vseh znamk
- priprava vozil za tehnični pregled
- diagnostika vozil
- kleparska dela
- vulkanizerske storitve
- brezplačno nadomestno vozilo

www.servis-vesel.si

TV - INTERNET

Slovenski in tuji TV programi z Limbarske gore in Krvavca - Kržišča. Brezžično do objekta!

ZANESLJIVO IN UGODNO!

- TV OD 16€, INTERNET od 13€, MOBILNI TELEFON od 5€/mesec
- Najboljši športni, filmski, otroški in dokumentarni programi s podnapisi
- INTERNET in IPTV signal tudi s kamniškega gradu, Krma, Ambroža, Velike Planine, Zgornje Javoršice, Kališča, Rožična, Zasavske Svete gore, Peč, Črničva, Slivne, Sv. Miklavža

☎ 040 997 007

www.zvezdatv.si www.gorosan.com

ZANESLJIV SERVIS LCD TV

VRATA JERMAN

PRODAJA IN MONTAŽA

MARKO JERMAN s.p.

gsm.: 041 387 111

e-mail: mare.jerman@gmail.com

www: montaza-jerman.net

izmere • svetovanje • prodaja • montaža • servis